

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

XIV. ročník ● 2/2021

Ako to so mnou myslíš?

Desatoro 2. PRIKÁZANIE Š Markuš	4
Úvaha NA ROZBÚRENEJ HLADINE P. Mihoč	5
Cirkev online ÚVOD DO MODLITEBNEJ P. Kučera	6
Rozhovor VEČNOSŤ SA ZAČÍNA DNES M. Rejchrt/J. Bárta	7
Téma AKO TO SO MNOU MYSLÍŠ? A. Rosová, J. Wesley	10
Spomienka Prof. V. KARFÍK J. Komrska	19
Čítanie na pokračovanie HRANICE DUCHA SVÄTÉHO Werner de Boor	20
Úvaha BOŽÍ POKOJ A. Ďuriš	22
Príbehy narkomana PRÍBEH PRVÝ	23
Misia DARIA A VALERY L. Bechný	24
Úvahy z trolejbusu VARIÁCIE... Tomáš Komrska	28
Spod orecha NIET DOBREJ CESTY B. Piatko	30
RELAX	31

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej,
ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne nevyjadruje
duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €,
(podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:

IBAN: SK7611000000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2021

Redakčná rada: Juraj Institoris, Tomáš Komrska, Tibor Máhrik, Bohuslav Piatko, Rastislav Števko

Čestný člen: Štefan Markuš

Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Dagmar Balková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,

e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Vyšlo:** 24. 2. 2021 **Tlač:** Alfa print, Martin

1. strana obálky: D. Piatková: Trávy

EV: 2670/08

ISSN: 1337-6985

EKUMENA V EKUMENĚ

Milí přátelé, nejpálčivějším problémem dnešních dnů je jistě pandemie, která hýbe celou společností. Existuje ale mnoho dalších aktuálních témat a problémů v různých oblastech života. Také církev má své problémy a otázky k řešení. Které věci jsou z dlouhodobého hlediska důležité? Co je třeba řešit neodkladně právě teď? Často nám, žel, ty neodkladné záležitosti vytlačují věci důležité – a to jak na rovině osobní a rodinné, tak i sborové a církevní.

Za důležitou věc na celocírkevní úrovni považuji problém jednoty. Za jednotu se modlil náš Pán. A jednotu jím míněnou nemůžeme nastolit politicky ani organizačně. Některé dobře míněné ekumenické projekty postupně skomírají. Z minulosti však známe mnohé povzbudivé zkušenosti, kdy spolupracovaly a pomáhaly si vzájemně různé denominace nebo jejich příslušníci. Někdy užívaly k bohoslužbám jeden kostel různé církve (např. v německém Budyšině takto spolupracovali katolíci s evangelíky), známé jsou příběhy z vězení či koncentračních táborů, kdy si vzájemně sloužili a pomáhali katolíci kněží s kazateli jiných církví (např. arcibiskup Beran a kazatel Jednoty československé Josef Cvrček, který znal mnoho pasáží z Bible zpaměti a při duchovních setkáních kněží sloužil jako „živá Bible“). My však žijeme v jiné době, která má jiné výzvy. Kupodivu uprostřed skomírající ekumeny se rodí něco, co by se dalo nazvat pracovní ekumena v ekumeně. Sblíží se sbory, které stavějí na Písmu, na Božím slovu. Dnes jsme svědky znovuobjevování evangelia, smyslu pokání a radostné víry – a to v kruzích reformačních, evangelikálních i katolických. Na mnohých místech se probouzí touha číst Bibli jako skutečné Boží slovo a dobrovolně mu podřizovat život. Je třeba vzdát se předsudků, které často mají svůj původ v křivdách, k nimž došlo v minulosti.

Obnovná hnutí od reformace až po dnešek mají společný negativní jev, a to vymezování se jedněch vůči druhým. „Jsme lepší, protože...“ Toto vyhraňování bylo sebeobranou a mělo pomoci novým hnutím, aby je nepohltila původní církev. Potlačuje však podstatu církve univerzální. Jen církev založená na Božím slovu může být pevná a nemusí se bát početnějších a historicky starších církví, že by ji pohltily. Dnešní doba navíc nabízí možnost jednoty, která by nebyla nutně založena na osobě mimořádně obdarovaného papeže, ani na kompromisním ekumenismu, ale na objektivním Božím svědectví.

Jak se vyvarovat chyb a dohadů při interpretaci Božího Slova? Moc se mi líbil názor na řešení v článku J. Henžela (www.spolocenstvo-evanjelia.sk/divajme-sa-tvorivo-spat-aby-sme-kracali-verne-vpred/): Když přijmeme pět reformačních „solas“ – pouze víra, pouze milost, pouze Písmo, pouze Kristus a pouze Boží sláva, dostaneme se na základ umožňující poměrně jednotný výklad Písma. Možná se to bude jevit mnohým jako iluzorní, ale mějme, prosím, na zřeteli, že nejde o sjednocení na bázi politické, nýbrž duchovní, napříč existujícími tradicemi. Navíc tento druh jednoty může vyrůstat zdola v různých regionech. A v tom vidím velkou naději.

V různých životních situacích jsme přišli do kontaktu s křesťany z jiných církví a zjistili jsme, jak jim jsou některé věci svaté. Kupodivu tytéž jako nám. Přestože byli jinak vyučováni a vedeni k spasitelné milosti než my. Záleží tedy hodně na nás jednotlivcích, jak budujeme jednotu a duchovní přátelství, aniž by byla potlačena identita denominací. Ty zřejmě zůstanou na zemi až do Kristova příchodu. ■

STANISLAV STEBEL
kazatel CB Liberec

STÍPČEK:

NEBOJTE SA O SVOJE DETI

Keď čítam sťažnosti a náreky učiteľov a rodičov na to, o koľko vyučovania deti prichádzajú a ako strašne im to môže v budúcnosti uškodiť, musím pripomenúť jednu udalosť z dávnej minulosti. Už si to nepamätáme, ale stalo sa deťom narodeným v rokoch od 1940, do asi 1945, že im komunistický režim ukradol dva kompletne školské roky. Jeden rok na základnej škole tým, že ju skrátil z deviatich rokov na osem. A druhý tým, že im skrátil gymnáziálne vzdelávanie zo štyroch rokov na tri. A poslal ich na vysoké školy, keď im ešte sotva bolo sedemnásť. Niektorých poslal učiť po ročnom štúdiu na pedagogickom inštitúte a mnohých ďalších poslal učiť už rok pred skončením štúdia na univerzitných fakultách. Dnes majú títo ľudia osemdesiat, alebo o pár rokov menej a myslím si, že ich život nebol menej hodnotný a zmysluplný, ako život ostatných generácií, a že aj ako učelia, aj ako odborníci odvedli v živote kus dobrej roboty. Rád by som povzbudil všetkých maloverných, nebojte sa o svoje deti. Tie sú zväčša dostatočne pružné a ako hovoríme my psychológovia, rezilientné, a dokážu tieto okolnosti prekonať, lebo túžba po poznaní je taký silný motív, že ju dokážete potlačiť iba vy, ak im nedovoľíte rozletieť sa vo svojom skúmaní sveta. Možno nebudú vedieť derivovať a budú mať problém s tým, kde písať čiarky a ako sa menujú pravé prítoky Amazonky, ale spoznajú veci, ktoré by sa nikdy nedozvedeli pri časovom tlaku, aký vyvoláva školské vyučovanie. Toto je situácia, ktorá môže priviesť mladých ľudí k pochopeniu, čo znamená prevziať zodpovednosť za seba samého a k schopnosti to aj urobiť.

Emil Komárik

(Bývalý vysokoškolský pedagóg.)

2. PRIKÁZANIE:

Neurobíš si modlu ani nijakú podobu toho, čo je hore na nebi, dolu na zemi alebo vo vode pod zemou! (Ex 20, 4)

ŠTEFAN MARKUŠ

Bývalí otroci sa ocitli na cudzom území. Všetko bolo nové a navyše, mali sa uspokojiť s jedným Bohom. Národ unikol z polyteizmu a smeroval do pestrej multireligiozity Kanaánu – nie do prostredia monoteizmu. Po prekročení Červeného mora dostali zákaz uctievať cudzích bohov. Dokonca sa nemali modliť k Bohu umelecky stvárnenému do nejakej podoby. Dostali sa z blata do kaluže? Druhá veta Desatora hovorí, že ten jediný Boh má špecifickú požiadavku: *Neurobíš si modlu...*, čo znamená zákaz zobrazovania Boha, lebo sa nedá k ničomu prirovnáť. Znamená to vari usmernenie umeleckého nadania? Prikázaniu rozumieme skôr ako zákazu glorifikovať podoby Boha pre náboženské, ideologické či kultové účely.

Druhé prikázanie zdôrazňuje jedinečnosť Boha. V čase všadeprítomných reklám si požiadavku prikázania bytostne uvedomujeme, lebo umenie propagovať umelecké výtvyry sa v modernej dobe stalo otázkou prestíže. Navyše sme sa v konkurenčnom boji naučili „robiť si obrazy“ aj o svojich blízkych. O susedoch sa dozvedáme všetko možné a vieme, čo od nich môžeme očakávať. Druhé prikázanie nás chráni pred tvorením „vymyslených obrazov“ – o hocičom. Boh neukazuje svoju fotografiu, lebo je oveľa viac ako fotografia – nech by bol akokoľvek umelecky stvárnený. Neželá si, aby sme sa klaňali artefaktom. Boh je nenapodobiteľný a vyžaduje, aby sme mu dôverovali. Boh prevyšuje našu predstavivosť a vizualizáciou jeho podoby nie je možné vystihnúť jeho identitu, veľkosť či slávu.

Existuje aj ďalší rozmer tohto prikázania. Židia boli pod hrozbou, že sa priklonia opäť k modlárstvu. Po rozdelení Šalamúnovho kráľovstva na severe krajiny vládol Járobeám (1Kr 12), ktorý postavil zakázané svätyne a uzákonil nový sviatok. Ján Kalvín náklonnosť k modlárstvu zovšeobecnil a hovorí, že „naše srdce je hotovou továrňou na modly“ – a má pravdu. Modernou modlou sa môže stať dobrá povest, moc, peniaze, zdravie, identita, popularita, kariéra, cirkev, vzťahy, deti, vzdelanie – hocičo, čo myseľ odvádza od Boha. Izaiáš sa okato vysmieval tým, čo umelé predmety umiestňovali na viditeľné miesta, odkiaľ nikdy neprehovorili. Izaiáš tlmočil národu Boží odkaz: *...modly sa dostali na zvieratá a dobytok, to, čo ste nosili vy, nesú ako bremeno ustáté zvieratá... Ja som až do vašej staroby ten istý, až do šedín, ja vás budem nosiť* (Iz 46,1–4). Kto má koho nosiť? Človek svoje modly, alebo Boh človeka?

S druhou vetou Desatora však vyvstávajú aj problémy. **Po prvé**, Boh sa človekovi predstavuje ako *Boh žiarlivý* (Ex 20,5), čo znepokojuje, lebo žiarlivosť je vyjadrením rozhorčenia. Boh sa odmieta deliť o priazeň s niekým iným. **Po druhé**, Boh upozorňuje, že zlá minulosť našich predkov má dôsledky. Odchádzajúca generácia by nemala zanechávať stopy po závislostiach na modlách – v akejkolvek podobe. ■

NA ROZBÚRENEJ HLADINE

Len čo vstúpil na loď, vietor utíchol (Mt 14, 32).

PETER MIHOČ (biskup Východného dištriktu ECAV)

Foto: DUŠAN MAJERNÍK

Vstupom do nového roka sme sa odrazili od pomyselného brehu času a vyplávali na more neznámej budúcnosti. Už hneď na začiatku plavby môžeme skonštatovať, že hladina súčasnej životnej situácie vôbec nie je pokojná. Druhá pandemická vlna sa dvíha zatiaľ do nepredvídateľných výšin a veľmi tvrdo doráža na roky zanedbávanú loď verejného zdravotníctva. Hladina mnohých rodín sa rozbúrila po dopade tvrdých kameňov, či v podobe straty blízkych ľudí, alebo pod dopadom samotnej choroby. Spoločenský a politický život sa zmieta vo vlnách manipulácie, poloprávdy, neoverených faktov a mocenských zápasov, bez zodpovednosti za životy zraniteľných skupín. Povstáva aj nová vlna extrémizmu, ktorý začína víriť vody najmä mladej generácie, ktorá sa stáva obeťou propagandy najmä na sociálnych sieťach. Nehovoriac o vlnách ľudskej hlúposti, arogancie a egoizmu v rôznych podobách, ktorého ovocím sú stroskotané životné osudy, manželstvá, ľudské vzťahy. Dnes sa aj zo smrti človeka vybíja politický kapitál, najmä ak to pomôže zachrániť potápanú sa politickú loď. Niekoľko mesiacov celý svet čaká na pomoc v podobe vakcíny, ktorá však naráža na vlnu spochybňovania, lacného odporu a nevôle. Vedomosti lekárov, vedcov, ich dlhoročné skúsenosti sú zmetené vlnou neoverených, tzv. senzačných informácií, ktoré prinášajú nové „konšpiračné svetlo“. Rozhádané rodiny, rozdelené vzťahy a skupiny sú ovocím mediálnej tsunami, ktorá sa dvíha do výšky aj v týchto časoch. Neobchádza ani spoločenstvo cirkvi. Z kazateľníc v niektorých zboroch počujeme viac spochybňovania vládnych opatrení ako evanjelia, a takto sa podieľame na dvíhajúcej vlnе nepokoja doby. Odrazili sme od brehu nového roka, a okolo nás sa strhla búrka so zatiahnutou oblohou. Búrka vždy prináša neprehľadnú situáciu, v ktorej sa veľmi ťažko orientuje. V podobnej situácii sa ocitli Kristovi učenci na Galilejskom jazere. V búrke zdvihnuté vlny vnášali neistotu a strach o holý život. Kvôli ťažkým okolnostiam dokonca nespoznali toho, ktorý prichádzal po hladine, aby im podal pomocnú ruku. Ako rýchlo dokážeme stratiť očný kontakt s pravdou, s láskou, zodpovednosťou, keď ani výška vln nás nevedie k pokore a hľadaniu záchrany. Peter sa rozhodne uprieť zrak na Toho, ktorý kráča po vlnách, a takto zvláda nástrahy mora. Ale v momente, keď sa jeho zrak obrátil smerom k vlnám, začal sa topiť a strácať. Strata očného kontaktu s Pravdou života ho stála takmer život. Čo je to za pohľad, ktorý nás aj v takých ťažkých chvíľach života dokáže niesť po rozbúrenej hladine života? Tým pohľadom je viera, ktorá je upriamená na Toho, ktorý zmenil moc smrti, ktorý láme putá bolesti a beznádeje. On nie je príznakom, je reálnou mocou meniť vnútro človeka, aj okolnosti života. Len čo vstúpil na loď, vietor utíchol. Utíšenie vln prichádza s príchodom pravdy, lásky, zodpovednosti, milosrdenstva, s príchodom Krista na palubu života. Kiežby utíšenie vln v nás zrodilo vyznanie: skutočne Syn Boží si.

Prajem vám, aby ste v tomto roku vždy nanovo očami viery videli Toho, ktorý prichádza po vlnách rôznych búrok života. Aby aj ľudia okolo nás mohli vyznať: „Skutočne Syn Boží si!“ ■

ÚVOD DO MODLITEBNÍ 30. 1. 2021

CB BRATISLAVA-CUKROVÁ

Píšu první úvod k modlitbám v roce 2021. Když vyhlížíme kupředu, tak se mi zdá, že vše je zahaleno mlhou. Nevíme, jak bude za měsíc, za půl roku. Pomine už podivná pandemie? Zabere očkování? Budeme moci zase znovu normálně žít? Uvidíme se tváří v tvář? Už se budeme moci navštěvovat? Mlha. Jak bude, neví nikdo. Proroci, i Ti křesťanští, nic takového nevěděli a prognostiky nic takového nenapadlo.

Nesmírně mě zaujalo, že celé lidstvo je na lopatkách. Covid trápí celý svět, od Afriky, přes Austrálii až po Evropu. Vláda vedle vlády zkouší nové a nové postupy. A covid na nás na oplátku zkouší nové verze své nemoci. Celý svět svírá strach, co bude. A zatím jsem neslyšel, že by nějaký vládce světa otevřeně vyzval, pojďme se modlit k Bohu. Přiznal svou omezenost před Bohem. Naopak, čím větší problém, tím více se snaží vlády bojovat svými silami. Znovu a znovu se ptám: „Co tím vším Pán Bůh říká celému lidstvu?“ Myslím často na verš z Matoušova evangelia: *Až přijde Syn člověka, bude to jako za dnů Noé: Jako tehdy před potopou hodovali a pili, ženili se a vdávaly...a nic nepoznali, až přišla potopa.* I my se snažíme žít, co nejnorněji, jíme, pijeme, scházíme se na zoomu, chodíme nakupovat, připravujeme svatby. Nemáme se chovat nějak jinak?

Verš pro náš sbor na rok 2021 vyzývá sugestivně k pokání: *Navraťte se ke mně celým svým srdcem, s postem, s pláčem a s kvílením.* (Jl 2, 12) A kontext verše nám nabízí liturgii pokání. Pokání a bázně před Hospodinem není nikdy dost. Před třemi týdny jsme měli kázání o družičkách, kterým chyběl olej. S Tomášem Komrskou jsme si po kázání psali a znovu přemýšleli nad tím, co je ten olej, o který se nelze rozdělit. A Tomáš mi připomněl pokání. Pokání musí člověk dělat sám za sebe. Vzpomeňme na starou píseň: „*Ani otec ani matka, ale jsem to já.*“ Nelze ho půjčit druhým. Ale můžeme nakazit

kajícími lidi kolem nás. Epidemie pokání! To je celkem dost dobrá představa! Taková vypukla kdysi v Ninive. Jonášovi, který ji způsobil, se to moc nelíbilo. Ukazuje se, že pochody v mysli, i ve zbožné mysli, jsou poměrně složité. Stejně jako moje přemýšlení nad covidem. A tady raději končím. Chtěl jsem původně napsat jen několik vět.

Inspirace k modlitbám:

- Děkuje za všechny uzdravené z nemocí a z covidu. (I já jsem vděčný, že jsem přežil bez následků. Chvála Bohu!) A předkládáme Bohu všechny nemocné i unavené životem, doma v Betaniích, za hranicemi...
- Děkuje za všechny projevy vzájemné lásky v rodině, ve společenství, ve společnosti. (I já jsem vděčný, v nemoci jsem prožil doslova „hody lásky“.) A prosíme za to, aby i v době covidového vzdálení se neochabovala.
- Děkuje za vlády světa, kteří se snaží bojovat s nemocí a modleme se za ně, aby nezapomínali, že „v nebi je trůn“, jak zpívá, o vánocích zemřelý, Svatopluk Karásek dodává: „všem vladařům připomínej!“.
- Děkuje za naše společenství, za všechny pracovníky a dobrovolníky, za finanční obětavost členů sboru a prosíme za volby starších. Za volební komisi a členskou schůzi, kterou připravujeme.

Ve víře, naději a lásce ■

Petr Kučera

VEČNOSŤ SA ZAČÍNA UŽ DNES

Kto by nepoznal známu pesničku *Bojujte, bojujte dál*? Jej autorom je **MILOŠ REJCHRT**, farár **Českobratskej cirkvi** evanjelickej, hudobník a v neposlednom rade signatár Charty 77. Aj keď má dnes viac ako 70 rokov, vďaka štúdiu Božieho slova si stále znovu overuje, že hodnoty, o ktorých sa toľko hovorí, naozaj existujú. Rozprával sa s ním JAN BÁRTA. Foto: JAN BARTOŠ

Miloš, poďme od začiatku, tvoj otec bol tiež farár?

Áno, otec bol kazateľom Jednoty českobratskej. Pochádzal z Evanjelickej cirkvi českobratskej, ale zdala sa mu byť príliš vlažná a formálna. Svoj životný vzor našiel vo Františkovi Urbánkovi, kazateľovi Jednoty českobratskej a veľmi knemuprilipol, bolo to vzájomné. A tak sa otec, ktorý chcel pôvodne študovať chémiu, rozhodol stať kazateľom práve tejto cirkvi.

Myslel si otec, že robíš dobre, keď sa tiež chceš stať farárom?

Je to zvláštne, sme traja súrodenci a všetci sme vyštudovali teológiu, ale iba ja jediný dobrovoľne. Brat Ľudek chcel pôvodne študovať medicínu a Pavel sa hlásil na Akadémiu výtvarných umení, ale z kád-

rových dôvodov ich nezobrali. Brat sa odvolal, a to až k vtedajšiemu ministrovi školstva Kahudovi, ktorý mu dokonca odpovedal zaujímavým listom: „... z obsahu, tónu a celkovej vašej prezentácie som vyrozumel, že ste naozaj náboženský fanatik, a iná škola ako teológia pre vás nepripadá do úvahy.“ Brat teda nastúpil na teologickú fakultu, kde ho od začiatku nemali príliš radi, nakoľko mal povest človeka dosadeného z ministerstva.

Ale vráťme sa k tebe...

Áno, ja som na teológiu išiel dobrovoľne, ale keď som mal ešte len 15–16 rokov, tak som vieru vnímal ako neprijemné bremeno. Musel som chodiť do kostola a v sobotu na náboženstvo, keď chlanci išli na futbal. Vôbec mi

nerobilo dobre byť čiernou ovcou a úplne nezapadnúť do kolektívu. Niečím som sa odlišoval a prekážalo mi to, tak trochu som sa za to aj hanbil. Na strednú školu som sa dostal bez problémov. Súdružka učiteľka na občianskej výchove vyhlásila, že ako jediný z triedy trpím „náboženskými predsudkami“. Povedala, že do roka zo mňa urobí ateistu. Ale keď som maturoval, tak sa predsedovi maturitnej komisie chválila, že má v triede jedného žiaka, ktorý ide na teológiu a je dobrý. Stal som sa zaujímavým exotom, ktorý si toho mohol, naopak, veľa dovoliť.

To už boli šesťdesiate roky...

Áno, tiež bolo dôležité, že riaditeľom našej strednej školy bol posledný rok istý Rudolf Franek.

Až po rokoch sme sa dozvedeli, že to bol Rudi Freudenberg – slávny učiteľ, ktorý v terezínskom koncentračnom tábore nacvičoval s deťmi Krásovho a Hoffmeisterovho Brundibára (detskú operu, pozn. red.). Vždy, keď sa to deti naučili, poslali ich do plynu, takže potom učil ďalšie. Až nakoniec poslali aj jeho do Osvienčimu, ale na prekvapenie to prežil a vrátil sa späť. Zaujímavé je, že o tom nikdy nerozprával, ale ako učiteľ bol skvelý. Padli sme si do nôty, niektoré veci nebolo treba tematizovať alebo o nich vedieť, ale asi na mne bolo zjavné, že Židom fandím, napríklad, som miloval knihu Jiřího Weila „Život s hviezdou“. Asi medzi nami zafungovala solidarita príslušníkov ohrozenej menšiny, mal som v ňom veľkú podporu, a preto mnohí ďalší členovia profesorského zboru ku mne pocitovali sympatie, čo som si užíval. Zistil som, že to, čo som predtým považoval za bremeno, sú zrazu krídla. Vznášal som sa a pomáhalo mi, že som veriaci. Naraz to nebol hendikep, ale prednosť.

Teológiu si študovať chcel, ale popritom si si všímal aj veci, ktoré toho s teológiou veľa spoločného nemali. Napríklad, tvoje aktivity v divadle „Na zábradlí“, založenie „Klubu priateľov divadla Na zábradlí“.

Áno, to bolo ešte v 60. rokoch, keď som už študoval na teologickej fakulte. Asi v druhom ročníku nás s kolegom Vítkom nadchlo divadelné predstavenie „Vyrozumenie“ Václava Havla. Bolo to ako úplné zjavenie, dovtedy sme Havla nepoznali. O jeho predstavení sme nevedeli nič, iba nám ho niekto odporučil. Nebolo len dobré, bolo epochálne. Ten umelecký jazyk „ptydepe“, okolo ktorého tá hra krúži, to je predsa nám dobre známy „marxizmus-leninizmus“, ktorý sme ako povinný predmet mali i na bohosloveckej fakulte. Obdiv k Havlovi, že vie vyjadriť to, čo iní cítia, ale for-

mulovať to nedokážu, alebo sa boja, ma od tej doby sprevádzal až do jeho smrti.

Miloš Rejchrt sa narodil 19. októbra 1946 v Ostrave. Je evanjelický farár a disident.

V rokoch 1980–1981 bol hovorcom Charty 77. Po gymnáziu absolvoval Komenského evanjelickú bohosloveckú fakultu v Prahe. Ako člen folkovej skupiny Berani napísal množstvo piesní. Objavil sa aj ako herec vo filme Žert (1986).

Po ordinácii v roku 1970 pôsobil ako kaplán v České Lípě. Začiatkom roku 1972ho prvýkrát predviedli na výsluch Štátnej bezpečnosti. Na jeseň toho istého roku prišiel o štátny súhlas. Až do roku 1989 pracoval ako kurič parných kotlov. Po revolúcii sa opäť stal farárom Českobratskej cirkvi evanjelickej.

V roku 1972 si stratil štátny súhlas na výkon farárskej služby...

Súvisí to s prelomovým rokom 1968. Narástli nám krídla a vyleteli sme vyššie ako kedykoľvek predtým. Vznášali sme sa, ale všetci vieme, ako to napokon dopadlo... Cítil som sympatie k ľuďom, ktorí sa po roku 1968 odmietli prispôbiť normalizácii a išli radšej kopať kanály alebo jazdiť na bagri. Patril k nim aj Jiří Hochman, ktorý mal chalupu blízko České Lípy, kde som bol farárom. Veľmi sme sa skamarátili a dosť často sme sa stretávali. To bol jeden z dôvodov, pre ktorý Štátna bezpečnosť podala návrh, aby mi odobrali štátny súhlas. Došlo k tomu po dvoch rokoch mojej farárskej služby v České Lípě. Tých príčin bolo asi viacej, ale hlavnou sa stalo bratříčkovanie s pravicovými „živlami“ a oportunistami.

V roku 1976 za tebou prišiel Jiří Nemec, aby si podpísal Chartu...

Myslím si, že to bolo na prvý sviatok vianočný. Text Charty sa

mi páčil, a tak som ho podpísal a distribuoval ďalej. Priznám sa, že neviem, či by som to spravil, keby som vedel, aký z toho bude poprask. Nečakali sme, že to vyvolá až také pobúrenie. Vážim si druhú vlnu signatárov, ktorí už vedeli, že podpisom Charty sa dostanú do problémov.

Máš svojský vzťah k umeniu. Pôsobil si vo folkovej skupine Berani. Napísal si niekoľko textov známych piesní.

Áno, je to tak. Otextoval som napríklad niektoré černošské spirituály, alebo gospelové piesne, ktoré sa mi zapáčili a tiež preto, aby mali Berani čo spievať. Napísal som aj dve piesne pre Spirituál Kvintet. Niektoré boli zaradené do oficiálneho cirkevného spevníka a prebrali ich aj iné cirkvi. Nebol to však pôvodný zámer – pesničky som písal najmä pre ilegálne stretnutia, ktoré boli kde-tu ochotní zorganizovať odvážni mladí ľudia, väčšinou farári. Chcel som, aby bolo čo spievať s gitarou a aby si mohli zo stretnutí niečo odnieť domov. Viem však, že po hudobnej stránke sú to všetko kompiláty.

Ale nezhadzuj to takto, ja som tvoje pesničky veľmi rád spieval.

Nepovažujem sa za skladateľa, ale za „poskladateľa“ – pospájam to, čo už lieta kdesi vo vzduchu a čo som už niekde počul, ale neviem kde.

Dostávame sa k súčasnosti. Si farárom a slovo je pre teba asi veľmi dôležité. Slovo, ktoré veriaci nazývajú Božím slovom. Čo pre teba výraz „Božie slovo“ znamená?

Hneď mi napadne, že Slovo sa stalo Božím telom. Nevieť si predstaviť, žeby sa mohlo hovoriť o viere a kresťanstve bez tejto základnej skutočnosti – to pravé Slovo nás všetkých spája a umožňuje nám komunikáciu. Slovo sa stalo telom v Ježišovi z Nazaretu. Kristus je to Slovo Božie.

To sa však stalo pred 2-tisíc rokmi...

Je pravda, že odvtedy ubehol už istý čas. Máme obrovskú výhodu, že sa zachovali písomné záznamy ľudí, ktorí s Ježišom žili. Božie slovo na nich pôsobilo, ako napríklad, na apoštola Pavla. Zanechali nám svedectvá, ktoré odhaľujeme a neustále sa k nim vraciame. Vďaka tomu sa s týmto Slovom stretávame.

Napriek tomu, že máš za sebou kus života, stále ťa baví sprítomňovanie zvesti Božieho slova. Vnímaš skôr ako negatívum alebo pozitívum, že človek môže stále otvárať Slovo a konfrontovať ho so skutočnosťou? Predsa len je dnešná doba trochu iná, ako keď si podpisoval Chartu 77.

Dnes nie je len iná doba, ale i my sme iní. Keď má človek nad 70 rokov, veľa vecí, i významných a dôležitých, vníma inak. Keď sme pri hudbe, k napísaniu piesne *Bojujte dál* ma inšpiroval boj Martina Luthera Kinga za ľudské a občianske práva s dôrazom na nenásilie. Pravda je, že dnes by som už nemal potrebu písať pesničku, ktorou by som niekoho vyzýval do boja. Asi by som zostal len pri zmierovaní, hľadaní prelínania a spoločných menovateľov. Od boja by som však upustil, už nebojujem.

Čo teda dnes najviac potrebujeme? Spájanie?

Všetko sa mení – doba aj my, ale to Slovo, ktoré sa stalo Telom, sa nezmenilo. Božie Slovo je stále tu. Noviny a časopisy zostarnú za

krátky čas, ale aj niektoré knihy, ktoré sme kedysi hltali, no dnes cítime, že už to nie je ono. Ale Biblia sa nám stále ponúka ako zdroj nových možností, nového otvorenia. Sú v nej hlbiny a my sa môžeme znova vráťť kôrou nášho neporozumenia, predporozumenia, výkladov, a stále znova sa vracat k tomu pôvodnému. Je to nesmierne osviežujúce v dobe, ktorá nevie, čo chce a nevie, kam ide. Keď máte možnosť neustále sa vracat k niečomu, čo je tu už veľmi dlho, a asi ešte dlho bude, tak je to veľká výhoda. Uchráni vás to pred tým, aby ste sa z dnešného šialenstva sami nezbláznili. A najväčšou výhodou je, že si človek môže znovu overovať, že hodnoty, o ktorých sa toľko hovorí, naozaj existujú.

Hovoriš to ako Miloš Rejchrt alebo ako farár, teda človek, ktorý má zodpovednosť za „ovečky“, poprípade za podanie a vysvetlenie Písma?

Táto otázka ma vedie k sebaspytovaniu. Nikdy som sa necítil byť zodpovedný za druhých. Skôr som cítil zodpovednosť za to, aby som ďalej odovzdal a tlmočil to, čo som sám našiel a rozpoznal ako pravé, pravdivé. Čo to s ľuďmi urobí, som už príliš neriešil.

V kontexte predošlého a toho všetkého, čo si v živote robil, to asi jednoducho neznamenalo, žeby ti bola ľahostajná situácia v spoločnosti.

Samozrejme, že nebola. Nikdy som však nepotreboval výzvy k tomu, že sa mám ako kresťan angažovať v tomto svete a že ním nemám pohrdať. Skôr som to po-

ciťoval ako nutnosť a samozrejmú, mám to zrejme v povahe.

Istý čas si viedol aj rozhlasové náboženské vysielanie.

Našťastie som vedúceho robil asi iba rok a pol, bolo to veľmi nepríjemné. Zistil som, že je lepšie byť lojálnym podriadeným múdreho vedúceho ako byť sám vedúcim. Je mi bytostne protivné, keď musím rozhodovať o ľuďoch, napríklad, o ich premiách, jednoducho to neviem.

Máš viac ako 70 rokov. Myslíš si, že môžeš byť pyšný na to, ako si svoj život zvládol. No ešte sa nekončí – ako vidíš svoju perspektívu?

Snáď sa nemýli môj výklad vieri, že večnosť začína dnes. Večný život súvisí s tým, čo teraz žijeme a prežívame. Je tam istá nadväznosť, hoci neviem presne, aká – ale tuším, že všetko dobré, krásne, spravodlivé, utešené, čo človek zažil a na čom sa zúčastnil, sa raz prejaví aj v našej ďalšej budúcnosti. A platí to aj v celospoločenskom rozmere.

Na čo čakáš teraz?

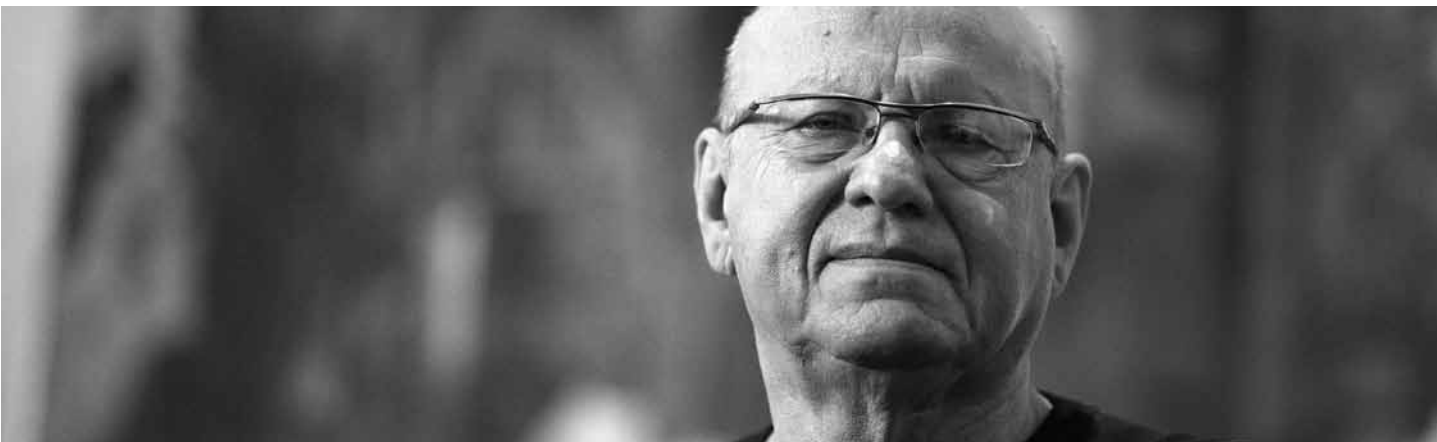
Pokojne poviem, že na veľké stretnutie. Pre mňa je vízia večného života stretnutím – s tými, s ktorými som sa musel nerád rozlúčiť, ale aj s tými, ktorí mi boli protivní. Verím, že raz pri tom veľkom stretnutí sa všetko akosi prečistí. A asi čakám aj na to, že mi bude odpustené to, za čo sa hanbím a stretnem sa s tým dobrým, čo mi bolo dopriate. ■

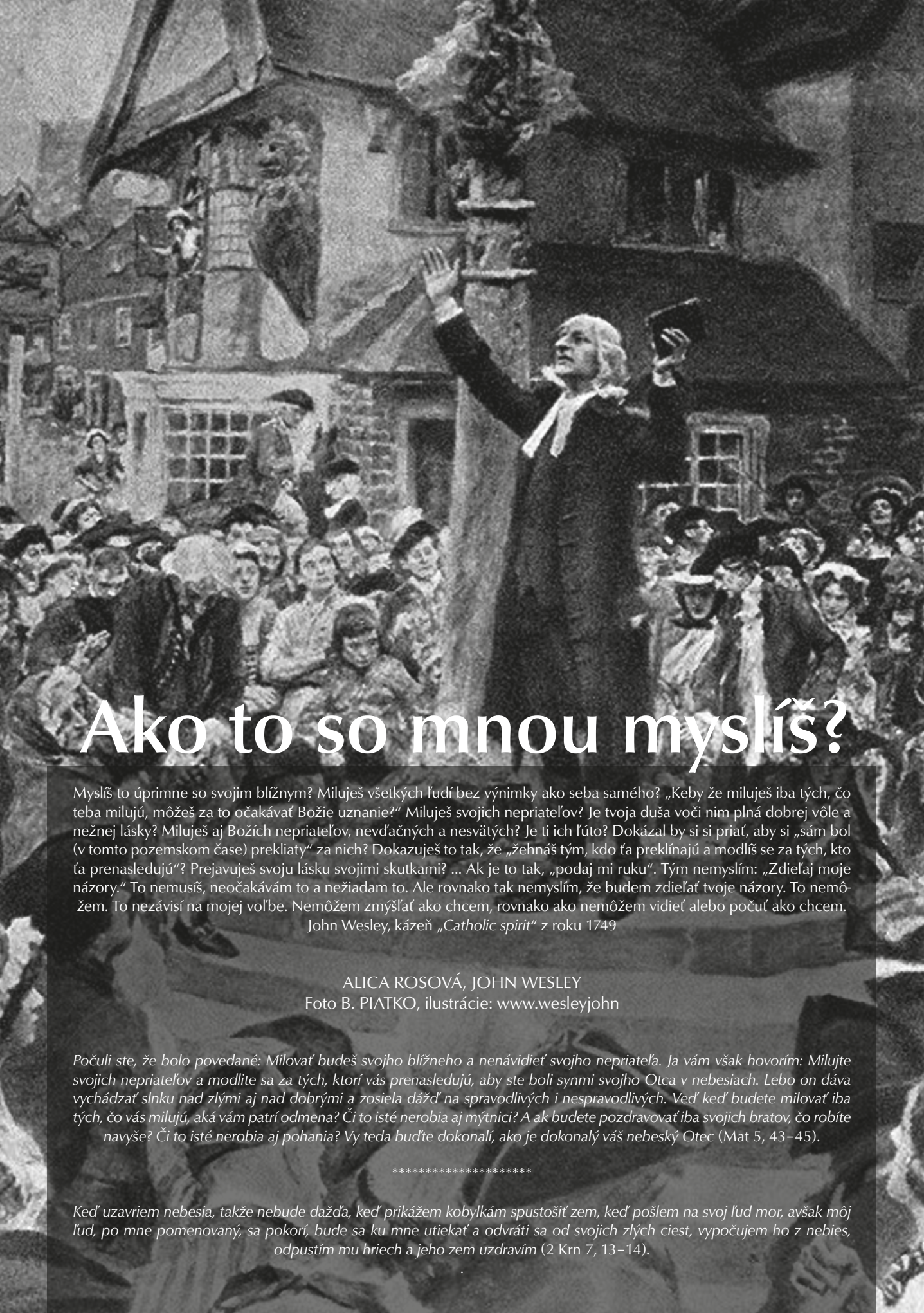
(Zdroj: V čekárne,

Česká televízia

Spracovanie:

E. Mihočová, I. Kotíková)

A detailed black and white illustration of John Wesley, an 18th-century Methodist preacher, standing on a raised platform and addressing a large, diverse crowd. He is dressed in a dark coat with a white cravat and has his right arm raised in a gesture of blessing or emphasis. The crowd, consisting of men, women, and children, is gathered in front of a large, multi-story building with a prominent steeple, likely a church. The scene is set in a town square or street, with other buildings visible in the background. The overall atmosphere is one of a significant public religious event.

Ako to so mnou myslíš?

Myslíš to úprimne so svojim blíznym? Miluješ všetkých ľudí bez výnimky ako seba samého? „Keby že miluješ iba tých, čo teba milujú, môžeš za to očakávať Božie uznanie?“ Miluješ svojich nepriateľov? Je tvoja duša voči nim plná dobrej vôle a nežnej lásky? Miluješ aj Božích nepriateľov, nevďačných a nesvätých? Je ti ich ľúto? Dokázal by si si priať, aby si „sám bol (v tomto pozemskom čase) prekliaty“ za nich? Dokazuješ to tak, že „žehnáš tým, kto ťa preklínajú a modlíš sa za tých, kto ťa prenasledujú“? Prejavuješ svoju lásku svojimi skutkami? ... Ak je to tak, „podaj mi ruku“. Tým nemyslím: „Zdieľaj moje názory.“ To nemusíš, neočakávam to a nežiadam to. Ale rovnako tak nemyslím, že budem zdieľať tvoje názory. To nemôžem. To nezávisí na mojej voľbe. Nemôžem zmýšľať ako chcem, rovnako ako nemôžem vidieť alebo počuť ako chcem.

John Wesley, kázeň „Catholic spirit“ z roku 1749

ALICA ROSOVÁ, JOHN WESLEY

Foto B. PIATKO, ilustrácie: www.wesleyjohn

Počuli ste, že bolo povedané: Milovať budeš svojho blízkeho a nenávidieť svojho nepriateľa. Ja vám však hovorím: Milujte svojich nepriateľov a modlite sa za tých, ktorí vás prenasledujú, aby ste boli synmi svojho Otca v nebesiach. Lebo on dáva vychádzať slnku nad zlými aj nad dobrými a zosiela dážď na spravodlivých i nespravodlivých. Veď keď budete milovať iba tých, čo vás milujú, aká vám patrí odmena? Či to isté nerobia aj mýtnici? A ak budete pozdravovať iba svojich bratov, čo robíte navyše? Či to isté nerobia aj pohania? Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec (Mat 5, 43–45).

Keď uzavriem nebesia, takže nebude dažďa, keď prikážem kobylkám spustošiť zem, keď pošlem na svoj ľud mor, avšak môj ľud, po mne pomenovaný, sa pokorí, bude sa ku mne utiekať a odvráti sa od svojich zlých ciest, vypočujem ho z nebies, odpustím mu hriech a jeho zem uzdravím (2 Krn 7, 13–14).

ALICJA ROSOVÁ

Tieto ostatné mesiace mám čoraz viac pocit, ako by sa pre nás nebesia uzatvárali. Nie, nesúvisí to vôbec s korona vírusom. Dažďa máme tiež, vďaka Pánu Bohu, oproti iným predchádzajúcim rokom hojne, a ani nám tu, u nás, nehrozí hladomor. Kobylky a vojny ničia iné krajiny. My v Európe, sme od týchto rán ušetrení. Napriek tomu môj pocit, že nebesia sa nám zatvárajú, silnie. Stačí čítať noviny, pozeráť spravodajské relácie v televízii, nahliadnuť aspoň zbežne do sociálnych sietí, či porozprávať sa s ľuďmi, ktorí sú z podobného pocitu silne rozrušení.

Na internete, ale aj v niektorých kostoloch si môžete vypočuť priam apokalyptické predpovede o šelme obchádzajúcej našu a okolité krajiny. Hrozia nám, že ľudia, ktorí sú iní ako my, spriadajú zákerné plány ako zničiť našu kultúru, rozvrátiť ekonomiku, zlikvidovať náš pokojný rodinný život, zmeniť naše náboženstvo a nanútiť nám iný spôsob zmýšľania. Za tých iných ako my si môžete podľa potreby a zdroja výstrahy dosadiť, napríklad, cudzincov, inovercov, ateistov, kresťanov, homosexuálov, sorošovcov, kapitalistov, nadnárodne monopoly, ekoteroristov, liberálov, čiernokabátnikov a neviem koho všetko a v akej vulgarizovanej slovnej forme. Pre uchovanie svojho duševného zdravia sa ani nesnažím vyhľadávať stránky, kde by som si mohla tento bohatý zoznam rozšíriť.

Nemohli mi ujsť v tlačí správy o manifestáciách v Poľsku, búrlivejších ako je u nás zvykom, mediálnej diskusii v evanjelickej cirkvi na Slovensku, či rokovaniach parlamentu o interupciách, ktoré zneli, akože o interupcie na nich až tak v skutočnosti nejde. To čo ma znepokojuje je charakter udalostí. Mám pocit, že mnohí ľudia sa viac a viac radikalizujú, rozumné argumenty pre a proti sa takmer nedozvieme, emócie stúpajú, slovník zdrsňuje. Na všetkých stranách. Ide vôbec ešte o vec samú? Alebo sa to všetko stáva bojom znepriatelených táborov a dieťa zostáva utopené vo vaničke?

Do zoznamu „tých iných“ som zahrnula aj kresťanov. Nedávno pri tragickej nehode zomrel bývalý učiteľ školy, kde sa stretávame na bohoslužbách, Vladimír Dolinay. V novinách uverejnil Igor Švihran na jeho pamiatku peknú spomienku, kde

chválil jeho ako osobu i jeho činy. Uzavrel ju slovami: „Som rád, že som Vlada mohol poznať a hádam mi to pomohlo byť trochu lepším človekom.“

Medzi iným tiež napísal: „Hoci bol veriaci, asi som nepoznal tolerantnejšieho človeka.“

Jasne vyjadrený názor človeka na tých, čo sa dnes hlásia k veriaci. Ja sa tiež hlásim k veriaci. Hlásim sa ku kresťanom. Ku skupine ľudí pomenovanej po Ježišovi Kristovi.

Sme takí netolerantní ako si o nás, veriaci, myslí Igor Švihran? A čo znamená byť tolerantný?

Čo o tom vraví Ježiš Kristus, a čo veriaci kresťan akým bol John Wesley, ktorého citát sme si mohli prečítať v úvode? Čo o tom vraví Ježiš Kristus, to môžeme dedukovať z 5. kapitoly Matúšovho Evanjelia veršov 43 až 45. Milovať máme AJ svojich nepriateľov a modliť sa za tých, čo nás prenasledujú. John Wesley ako kresťan z Evanjelia vychádzal a snažil sa ho uviesť do reálneho života. Povedzme si niečo o tomto kresťanovi.

John Wesley

Žil v 18. storočí a bol ordinovaným anglikánskym pastorm a učiteľom na Lincoln College v Oxforde. Považujeme ho za zakladateľa metodistického hnutia. Žil v období nazývanom obdobie osvietenstva, v takzvanom „veku rozumu“, v storočí začiatku priemyselnej revolúcie, ale aj v storočí na sklonku ktorého nespokojnosť so životnými podmienkami vyvrcholila vo Francúzskej revolúcii. V nasledujúcom storočí sa podobné revolúcie rozšírili do viacerých krajín Európy. Anglicku sa chaos a násilie spojené s priamou revolúciou vyhli a viacerí historici tvrdia, že nemalú zásluhu

na tom malo aj tzv. prebudenecké hnutie v anglikánskej cirkvi, za ktoré Anglicko vďačí aj Johnovi Wesleymu, jeho bratovi Charlesovi a ich priateľovi Georgovi Withfieldovi. Títo evagelikálni kazatelia z tzv. Svätého Klubu neúnavne cestovali po celom Anglicku a kdekoľvek, aj pod holým nebom, kázali posolstvo Evanjelia, spasenie z viery a z neho vyplývajúcu zmenu človeka pod vplyvom Ducha Svätého. Vyzývali k aktívnemu životu podľa Evanjelia, k snahe priblížiť svoj život k dokonalosti Ježiša Krista. Prebudenecké hnutie prinieslo zvýšenú citlivosť k ťažkostiam najnižšie postavených skupín v spoločnosti. Kládlo dôraz na vzdelanie, zakladanie škôl a nemocníc, zlepšovanie biednych životných podmienok chudobných. Dokázalo svojou neúnavnosťou a posolstvom ovplyvniť morálny pohľad národa. Preto, ako tvrdia spomínaní historici, sa chaos revolúcie nedotkol Anglicka, aj keď sa myšlienky Francúzskej revolúcie doplavili aj na Britské ostrovy.

Prečo spomínam Johna Wesleyho?

V roku 1749 mal kázeň, ktorú nazval „*Catholic spirit*“. Reflektuje v nej svoj názor na to, čo spája a rozdeľuje kresťanov rôznych názorových prúdov kvôli rôznym dôrazom na liturgiu bohoslužby, na vonkajšie formy uctievania Boha i kvôli rozdielnym praktickým postojom. Dá sa povedať, že je to akýsi manifest ekumenizmu. Táto téma sa ho bytostne dotýkala. Sám sa svojimi teologickými názormi chtiac-nechtiac vyčlenil z hlavného prúdu anglikánskej cirkvi a dostal sa do teologického sporu o predestinácii aj so svojím priateľom Georgom Withfieldom. To druhé potom viedlo k založeniu dvoch prúdov reformného kresťanstva – metodickeho a kalvinistického. Napriek tomu sa však priatelia dokázali zhodnúť na tom, že vážne myslené a vážne argumentované názorové rozdiely oboch nezasiahli ich priateľstvo a vzájomnú úctu. Keď Withfield zomrel, podľa ich dohody, na jeho pohrebe kázal práve John Wesley.

Čo teda píše Wesley v svojej ekumenickej kázni?

Vychádza z faktu, že nie je možné, aby sme mali všetci jeden názor. Citujem:

„Pokiaľ poznávame iba čiastočne, tak isto všetci nebudú vidieť všetko rovnako. Je nevyhnutným následkom slabosti a obmedzenosti ľudského chápania v tomto živote, že rôzni ľudia budú mať rôzne názory v otázkach náboženstva i v otázkach všedného života.“ ... „Preto každý múdry človek prisúdi svojim blíznym rovnakú slobodu myslenia, akú si žiada pre seba. Nebude ich nútiť, aby prevzali jeho názory, ako sám nechce, aby ho nútili prevziať tie ich. Má trpezlivosť s tými, ktorí majú odlišný názor, a tomu, s kým by sa chcel spojiť v láske, kladie jedinou otázku: Myslíš to so mnou úprimne ako ja s tebou?“

Pod tým „Myslíš to úprimne“ chápe najmä úprimnosť viery druhého kresťana, jeho ochotu podriaďovať svoju vôľu a svoje svedomie Bohu a nechať sa premieňať Božou láskou.“

Ďalej píše:

„Myslíš to úprimne so svojim blíznym? Miluješ všetkých ľudí bez výnimky ako seba samého? Keby že miluješ iba tých, čo teba milujú, môžeš za to očakávať Božie uznanie? Miluješ svojich nepriateľov? Je tvoja duša voči nim plná dobrej vôle a nežnej lásky? Miluješ aj Božích nepriateľov, nevďačných a nesvätých? Je ti ich ľúto? Dokázal by si si priat, aby si „sám bol (v tomto pozemskom čase) prekliaty“ za nich? Dokazuješ to tak, že „žehnáš tým, kto ťa preklínajú a modlíš sa za tých, kto ťa prenasledujú?“

Prejavuješ svoju lásku svojimi skutkami? Pokiaľ máš čas a príležitosť, „činíš dobre všetkým“, susedom i cudzincom, priateľom i nepriateľom, dobrým i zlým? Konáš im toľko dobra, koľko len môžeš? Snažíš sa až do vyčerpania síl, aby si naplnil všetky ich potreby a pomáhal im na duchu i na tele? Ak máš takéto zmýšľanie, ak máš úprimnú túžbu po ňom, a ak sa usiluješ o to, aby si ho mal, potom každý kresťan môže povedať, že to „myslíš so mnou úprimne ako ja s tebou“.

Ak je to tak, „podaj mi ruku“. Tým nemyslím: „Zdieľaj moje názory.“ To nemusíš, neočakávam to a nežiadam to. Ale rovnako tak nemyslím, že budem zdieľať tvoje názory. To nemôžem. To nezávisí na mojej voľbe. Nemôžem zmýšľať ako chcem, rovnako ako nemôžem vidieť, alebo počuť ako chcem.

Zostaň pri svojom názore a ja zostanem pri svojom, a to neochvejne ako vždy. Nemusíš sa snažiť prejsť na moju stranu, alebo ma pretiahnuť na svoju. Nechcem ťa donútiť k diskusii o týchto otázkach, nechcem o nich počuť, alebo hovoriť jediné slovo. Nechajme všetky názory na jednej i druhej strane, len „podaj mi ruku“.

Pod výrazom „podaj mi ruku“ myslí: miluj ma ako brata, miluj ma trpezlivou láskou, ktorá nezávidí a nepočíta krivdy, prihovára sa za mňa vo svojich modlitbách, povzbudzuje ma k láske a k dobrým skutkom, buď ku mne úprimný a povedz mi v láske to, čo podľa teba prospeje zdraviu mojej duše. Nemiluj ma iba slovom, ale aj skutkom mojej dašou. A akýkoľvek prejav tejto lásky od teba žiadam, som pripravený v rámci mojich síl a možností preukázať ho aj ja tebe.

Takto popisuje John Wesley ekumenické zmýšľanie.

Zároveň však zdôrazňuje, že ekumenizmus neznamena ľahostajnosť k náukovým dôrazom, ani neustálenosť myšlienok a podliehanie „závanom kdejakého učenia“. Nie je ani neujasnenosťou alebo procesom hľadania vlastného názoru v jeho počiatkoch. Nie je to ani neujasnenosť názoru k formám bohoslužby. Ekumenicky zmýšľajúci človek, citujem: „Hoci stojí pevne na svojich náboženských zásadách, ktorým verí, že sú pravdou, ktorá je v Ježišovi,

hoci sa pevne drží spôsobu bohoslužieb, ktorý je podľa jeho mienky Bohu najpriateľnejší a hoci sa najjemnejšími a najtesnejšími putami cíti byť spojený s určitým zborom, je jeho srdce otvorené voči všetkým ľuďom, známym i neznámym. Vrelou a srdečnou láskou objíma blízkych i cudzích ľudí, priateľov i nepriateľov. To je ekumenická alebo všeobímajúca láska. Kto ju má, má ekumenické zmýšľanie. Jedine láska je rozhodujúca. Ekumenickým zmýšľaním je ekumenická láska.“

Tolerantnosť

Podobne by som popísala tolerantosť. Tolerantnosť neznamená ľahostajnosť. Neznamená to nemať názor, nevyjadrovať ho, alebo ho len v rôznych prúdoch vyhľadávať a vyberať si čerešničky, ktoré mi vyhovujú. Tolerantnosť znamená mať vlastný názor, držať sa ho vo svojom živote a napínať ho tak dobre, ako sa len dá, ale zároveň dať právo na vlastný názor aj iným. A rovnako dôrazne požadovať právo na svoj názor od nich. Ak mám zmeniť svoj názor, musím mať na to pádne argumenty.

Ak chcem niekoho presvedčiť o správnosti môjho názoru, musí to byť slušne, s úctou, v rovnocennom postavení, vhodnými argumentami k veci alebo ešte lepšie, príkladom svojich skutkov. A ak je v tom celom ešte aj láska, ako ju popisuje John Wesley vo svojej kázni, tak to môže byť tolerancia naozaj kresťanská.

Keby sme sa jej, aspoň my, kresťania, pridržali, možno by sa nám otvorili nebesia a naša krajina by sa uzdravila. Tak ako to sľúbil Hospodin v 2. knihe Kroník v kapitole 7 veršoch 13 až 14:

Keď uzavriem nebesia, takže nebude dažďa, keď prikážem kobyľkám spustošiť zem, keď pošlem na svoj ľud mor, avšak môj ľud, po mne pomenovaný, sa pokorí, bude sa ku mne utiekať a odvráti sa od svojich zlých ciest, vypočujem ho z nebies, odpustím mu hriech a jeho zem uzdravím. ■

EKUMENICKÉ SMÝŠLENÍ

JOHN WESLEY

Odešiel odtiaľ a setkal sa s Jónadabem, synom Rekábovým, ktorý mu vyšiel vstříc. Pozdravil ho a otázal sa ho: „Myslíš to se mnou upřímně jako já s tebou?“ Jónadab řekl: „Zcela jistě!“ Nato Jehú: „Podej mi ruku.“ (2. Kr 10, 15)

1. Požiadavek lásky ke všetkým ľuďom uznávajú i ti, kto tento veľký dlh nesplácejí. Kráľovský zákon „milovať budeš bližního svojho ako sám sebe“ je jasný všetkým, kto jej slyší. A to ne v ubohom výklade horlivcov staré doby: *Milovať budeš bližního svojho*, svojho príbuzného, známeho, priateľa, „a nenávidieť nepriateľa svojho.“ Ne, náš Pán rekol: „Já vám pravím: Milujte své nepřátele, žehnejte těm, kdo vám zlořečí, čiňte dobře těm, kdo vás nenávidí, modlete se za ty, kdo vás tupí a pronásledují, abyste byli syny nebeského Otce,“ a jako takoví se jevíli všem lidem. „On dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé.“

2. Tým, kto milujú Boha, zajisté dlužíme zvláštnu lásku. Tak říká David: *Svaté, kteří jsou v této zemi, vznešené, „jsem si oblíbil nade všechno“.* A ten, který je více než on, praví: „Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali; jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem. Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým (J 13, 34n). To je láska, na kterou apoštol Jan tak často a s důrazem poukazuje: *To je zvěst, kterou jste slyšeli od počátku: abychom se navzájem milovali (1Jn 3, 11).* Podle toho jsme poznali, co je láska, že on za nás položil život. A tak i my jsme povinni,“ žádá-li to od nás láska, „položít život za své bratry (v. 16).

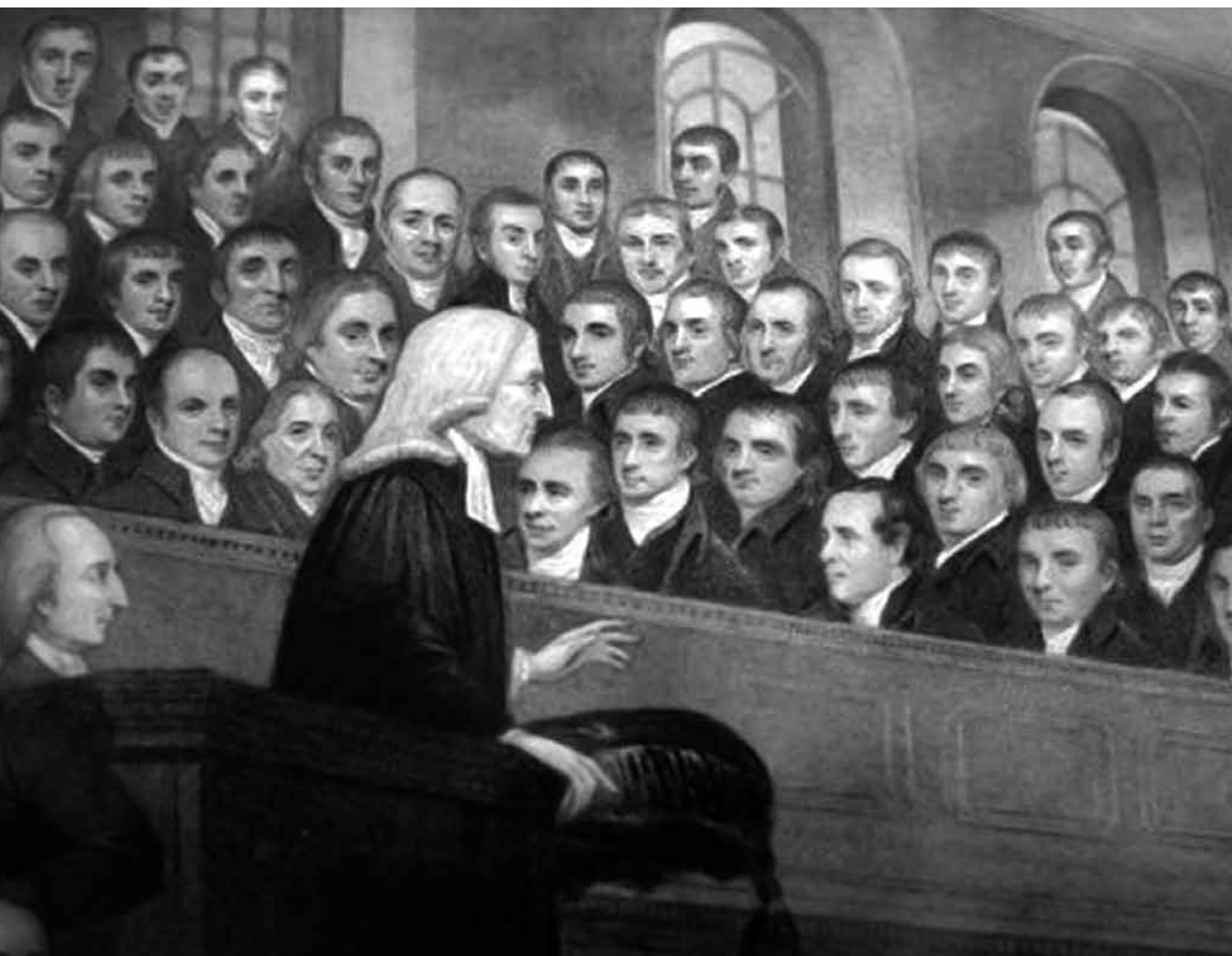
3. S tím všichni souhlasí. Ale jednají všichni podle toho? Každodenní zkušenost ukazuje opak. Kde jsou křesťané, kteří se navzájem „milují tak, jak nám přikázal“? Kolik je na cestě překážek? Dvě hlavní překážky jsou, za prvé, že všichni nemohou stejně smýšlet, a v důsledku toho, za druhé, že všichni nemohou stejně jednat; v řadě podružných bodů se jejich jednání musí lišit podle toho, jak se liší jejich názory.

4. I když rozdílnosti v názorech nebo ve způsobech bohoslužby mohou bránit plně vnější jednotě, musí proto také bránit naší jednotě

v lásce? I když nedokážeme stejně smýšlet, dokážeme stejně milovat? Nemůžeme být jednoho srdce, i když nezastáváme stejný názor? Jistě můžeme. V tom se mohou sjednotit všechny Boží děti, i přes nevýznamné rozdíly. Ty budou trvat nadále, mohou nás však povzbuzovat k lásce a dobrým skutkům.

5. Příklad Jehú, i když jeho charakter byl pochybný, je v tomto ohledu pro každého křesťana pozoruhodný a hodný následování: *Odešel a setkal se s Jónadabem, synem Rekábovým, který mu vyšel*

To první, co v těchto slovech zjišťujeme, je že se zde nejedná o zkoumání Jónadabových názorů. Je jisté, že měl některé velice neobvyklé a zvláštní názory a některé velice ovlivňovaly jeho způsob jednání. Kladl na ně tak velký důraz, že je odkázal dětem svých dětí až k posledním potomkům. To jasně vyplývá z Jeremjášovy zprávy mnoho let po jeho smrti: *Vzal jsem Jaazanjáše a jeho bratry a všechny jeho syny, celý dům Rekábějců. Postavil jsem před ně kalichy plné vína*

vstříc. Pozdravil ho a otázel se ho: „Myslíš to se mnou upřímně jako já s tebou?“ Jónadab řekl: „Zcela jistě!“ Nato Jehú: „Podej mi ruku“.

Text se dělí přirozeným způsobem na dvě části: Za prvé to je otázka, kterou dal Jehú Jónadabovi: „Myslíš to se mnou upřímně jako já s tebou?“ A za druhé to je nabídka, kterou učinil Jehú Jónadabovi na jeho kladnou odpověď: „Podej mi ruku.“

I. Myslíš to se mnou upřímně jako já s tebou?

1. Podívejme se napřed na otázku, kterou dal Jehú Jónadabovi: „Myslíš to se mnou upřímně jako já s tebou?“

a číše a řekl jsem: Napijte se vína. Ale oni odmítli: Nebudeme pít víno, neboť náš otec Jónadab, syn Rekábův, nám přikázal: Nebudete nikdy pít víno ani vy ani vaši synové! Domy nestavějte, semeno nerozsívejte a vinice nevysazujte, nic vám nebude patřit. Budete po všechny své dny přebývat ve stanech. Uposlechl jsem. Uposlechl jsem přesně to, co nám přikázal náš otec Jónadab (Jr 35, 3–10).

2. Ač měl Jehú ve zvyku tvářit se ve světských i náboženských věcech ztřeštěně, vůbec se o tyto věci nestará, nýbrž dovoluje Jónadabovi, aby se řídil svým vlastním úsudkem. Žádný z nich zřejmě

ani v nejmenším nezneklidňoval toho druhého v názorech, které zastával.

3. Je dobře možné, že i dnes ještě mnozí dobří muži zastávají zvláštní názory. Někteří mohou být v tomto ohledu tak zvláštní jako Jónadab. Dokud poznáváme jenom částečně, pak jistě všichni nebudou všechno vidět stejně. Je nevyhnutelným následkem slabosti a omezenosti lidského chápání v tomto životě, že různí lidé budou mít různé názory v otázkách náboženství i v otázkách všedního života. Tak tomu bylo od počátku světa a tak tomu bude až do „napravení všech věcí“.

4. A dále: I když si každý člověk nutně myslí, že každý jeho názor je správný (kdyby věřil, že některý názor správný není, pak by ho nezastával), přece si nikdo nemůže být jistý, že jeho názory jsou správné jako celek. Každý myslící člověk je spíše přesvědčen o opaku, neboť *humanum est errare et nescire*, k základním znakům lidského bytí nutně patří, že člověk mnoho věcí neví a v některých se mýlí. Je si vědom toho, že tomu tak je i v jeho případě. Vcelku ví, že se mýlí, neví však, v kterých jednotlivostech se mýlí a možná to ani vědět nemůže.

6. Proto každý moudrý člověk přisoudí svým bližním stejnou svobodu myšlení jakou si žádá pro sebe. Nebude je nutit, aby převzali jeho názory, jako sám nechce, aby ho nutili převzít jejich. Má trpělivost s těmi, kdo jsou odlišného názoru, a tomu, s nímž by se chtěl spojit v lásce, klade jedinou otázku: „Myslíš to se mnou upřímně jako já s tebou?“

7. Za druhé: Můžeme vidět, že se neptá po Jónadabových formách zbožnosti, ač je velice pravděpodobné, že i v tomto ohledu byl mezi nimi velký rozdíl. Můžeme se právem domnívat, že Jónadab, stejně jako jeho celé potomstvo, uctíval Boha v Jeruzalémě, kdežto Jehú nikoli. Šlo mu spíše o státní politiku než o náboženství. A proto, i když z Izraele vyhubil Baalovy ctitele, přece se *však neodvrátil od příhodných hříchů Jarobeáma, od uctívání zlatých býčků* (2Kr 10, 28n).

8. Avšak i mezi lidmi s upřímným srdcem, kteří chtějí mít „neporušené svědomí“, musí nutně dojít k tomu, že pokud budou existovat různé názory, budou existovat různé formy uctívání Boha, neboť rozdílné názory nutně vedou k rozdílnému jednání. Ve všech dobách se lidé v ničem tak nelišili jako v názorech na Nejvyšší Bytost, a proto se také v ničem nelišili víc než ve způsobu jejího uctívání. Kdyby tomu tak bylo jenom v pohanském světě, nebylo by to nijak překvapivé, neboť víme, že „svět svou moudrostí nepoznal Boha“. Proto pohané také nemohli vědět, jak ho mají uctívat. Není však divné, že se právě v křesťanském světě rozcházejí formy uctívání Boha téměř tolik jako u pohanů, ačkoli křesťané jsou zásadně zajedno v tom, že „Bůh je Duch a ti, kdo ho uctívají, mají tak činit v Duchu a v pravdě“?

9. Jak si však máme z takové rozmanitosti vybrat? Nikdo nemůže vybrat za druhého, nebo druhému něco předpisovat. Každý musí následovat hlas svého vlastního svědomí v bezúhonnosti a ryzosti před Bohem. Musí mít jistotu svého přesvědčení a potom jednat podle světla, které má. Žádné stvoření nemá moc nutit druhé, aby chodili podle jeho vlastního pravidla. Bůh nikomu nedal právo vládnout takovým způsobem nad svědomím svých bratří. Každý člověk si musí vytvořit vlastní úsu-

dek, tak jako sám za sebe vydá počet Bohu.

10. Proto je každý následovník Kristův už samotnou povahou křesťanství zavázán stát se členem určitého sboru, nebo určité církve, jak se běžně říká. Tím je dán určitý druh uctívání Boha, neboť „půjdou spolu dva, jestliže se nedohodli“? A přece nikdo nemůže být donucen žádnou mocí na zemi, jedinečným svědomím, aby dal tomu nebo onomu sboru, tomu nebo onomu způsobu bohoslužby přednost před jiným.

11. Proto si neosobují právo komukoli druhému vnucovat svou formu bohoslužby. Věřím, že je skutečně prakřesťanská a apoštolská. Avšak

moje přesvědčení není pravidlem pro druhého. Proto se toho, s kým bych se chtěl sjednotit v lásce, neptám: „Patříš k mé církvi, k mému sboru? Zastáváš stejnou formu církevního vedení a uznáváš stejné církevní úřady jako já? Dnes se pouze ptám: „Myslíš to se mnou upřímně jako já s tebou?“

12. Ale co vlastně tato otázka přesně znamená? Nemyslím, co tím chtěl říci Ježíš, nýbrž co tím míní následovník Kristův, když ji položí některému ze svých bratří?

Především obsahuje otázku: Myslíš to upřímně s Bohem? Věříš v jeho existenci a v jeho dokonalost, v jeho věčnost, nesmírnost, moudrost, moc, v jeho spravedlnost, milosrdenství a pravdu? Věříš, že „nese všechno svým mocným slovem“? Nehledíš k věcem dočasným, nýbrž k tomu, co je věčné?

13. Věříš v Pána Ježíše Krista, „který je nade všemi, pochválen na věky“? Je zjeven ve tvé duši? Znáš „Ježíše Krista, a to Krista ukřižovaného“? Zůstává v tobě a ty v něm? „Přebývá skrze víru ve tvém srdci“? Vzdal jsi se úplně všech nároků na vlastní skutky, na vlastní spravedlnost a „podřídil jsi se spravedlnosti Boží“, která je „skrze víru v Ježíše Krista“?

14. Máš víru energoumené di'agapés, naplněnou energií lásky? Miluješ Boha z celého svého srdce, z celé své duše, z celé své mysli a z celé své síly? Hledáš své štěstí jedině v něm? A nalézáš, co hledáš? Velebí tvá duše neustále Pána a jásá tvůj duch v Bohu, svém Spasiteli? Naučil jsi se „za všech okolností děkovat“ a poznal jsi přitom, že „rozkošná a libezná je vděčnost“? Je Bůh středem tvého života, cílem všech tvých tužeb? Pak jsi „ukřižován pro svět“, zemřel jsi všemu pozemskému a tvůj „život je skryt spolu s Kristem v Bohu“.

15. Myslíš to upřímně se svým bližním? Miluješ všechny lidi bez výjimky jako sebe samého? „Jestliže miluješ jen ty, kdo tebe milují, můžeš za to očekávat Boží uznání?“ Miluješ své nepřátele? Je tvá duše vůči nim plná dobré vůle a něžné lásky? Miluješ i Boží nepřátele, nevďěčné a nesvaté? Je ti jich líto? Dovedl by sis přát, abys „sám byl (v tomto pozemském čase) proklet“ za ně? Dokazuješ to tak, že „žehnáš těm, kdo tě proklínají a modlíš se za ty, kdo tě pronásledují“?

16. Projevuješ svou lásku svými skutky? Dokud máš čas a příležitost, „činíš dobře všem“, sousedům a cizincům, přátelům a nepřátelům, dobrým a zlým? Děláš jim tolik dobra, kolik jen můžeš? Snažíš se až do vyčerpání sil, abys naplnil všechny jejich potřeby a pomáhal jim na duchu a na těle? Máš-li takové smýšlení, máš-li upřímnou touhu po něm a usiluješ-li o to, abys je měl, pak každý křesťan může říci, že to „myslíš se mnou upřímně jako já s tebou“.

II. Podej mi ruku

1. Je-li tomu tak, „podej mi ruku“. Tím nemyslím: „Sdílej mé názory.“ To nemusíš, neočekávám to

a nežádám to. Ale stejně tak nemyslím, že budu sdílet tvé názory. To nemohu. To nezávisí na mé volbě. Nemohu smýšlet, jak chci, stejně jako nemohu vidět nebo slyšet, jak chci. Zůstaň u svého názoru a já zůstanu u svého, a to neochvějně jako vždy. Nemusíš se snažit přejít na mou stranu nebo mě přetáhnout na svou. Nechci tě přimět k diskusi o těchto otázkách, nechci o nich slyšet nebo mluvit jediné slovo. Nechejme všechny názory na jedné i druhé straně, jen „podej mi ruku“.

2. Nemyslím: „Přijmi mé formy bohoslužby,“ ani: „Já chci přijmout tvé formy.“ I to je něco, co nezávisí na tvé nebo mé volbě. Oba musíme jednat tak, jak jsme přesvědčeni ve svém svědomí. Drž se toho, o čem jsi přesvědčen, že se to líbí Bohu, a já učiním totéž. „Myslíš-li to se mnou upřímně,“ miluješ-li Boha a všechny lidi, pak si nežádám víc. „Podej mi ruku!“

3. Myslím tím za prvé: Miluj mě! A to nejen tak, jak miluješ všechny lidi, nejen tak, jak miluješ své nepřátele nebo nepřátele Boží, ty, kdo tě nenávidí, kdo tě „hanobí a pronásledují“, nejen tak, jak miluješ cizince, o němž nevíš nic dobrého ani zlého. To mě neuspokojí. Ne! „Myslíš-li to se mnou upřímně jako já s tebou,“ pak mě miluj něžnou náklonností jako přítele, který je bližší než bratr, jako bratra v Kristu, spoluměšťana nového Jeruzaléma, spolubojovníka ve stejném zápase, pod stejným Vůdcem naší spásy. Miluj mě jako spoluúčastníka Království a Ježíšovy vytrvalosti a spoludědice jeho slávy.

4. Miluj mě (ale více, než miluješ lidi vůbec) láskou, která je „trpělivá a laskavá“, je trpělivá, když neznám cestu nebo jsem s ní sešel, nese mé břemeno a nerozmnožuje je, a je citlivá, jemná a soucitná. Miluj mě láskou, která „nezávidí“, jestliže se Bohu zalíbí dát mi ve svém díle více úspěchu než tobě. Miluj mě láskou, která se „nedá vydráždit“ mými pošetilostmi nebo slabostmi, ani tím, že (jak

se někdy může zdát) nejednám podle Boží vůle. Doufej také až do konce, že vše převrácené bude z Boží milosti napraveno a každý nedostatek bude odstraněn bohatstvím jeho milosrdenství v Kristu Ježíši.

5. Myslím tím za druhé: Přimlouvej se za mne u Boha ve všech svých modlitbách; zápas s ním o mne, aby rychle napravil, co je převrácené, a odstranil mé nedostatky. Když přistupuješ k trůnu milosti, pros toho, jemuž jsi tak blízko, abych byl jako ty ještě upřímnější, upřímnější vůči Bohu a vůči lidem. Modli se, aby láska k Bohu a ke všem lidem byla hojněji vylita do mého srdce, abych horlivěji a neúnavněji činil vůli svého Otce v nebesích, byl horlivější v dobrých skutcích a více se chránil zlého v každé podobě.

6. Myslím tím za třetí: Povzbuzuj mě k lásce a dobrým skutkům. Kdekoli k tomu máš příležitost, podpoř mou modlitbu tím, že mi v lásce povíš, co podle tvého názoru prospívá zdraví mé duše. Povzbuzuj mne v díle, které mi Bůh uložil, a uč mne dělat je dokonaleji.

7. Nakonec tím myslím: Nemiluj mne pouze slovem, ale skutkem a pravdou. Pokud to tvé svědomí dovolí (aniž by ses vzdal svého vlastního názoru nebo vlastního způsobu uctívání Boha), spoj se se mnou v Božím díle a jděme spolu ruku v ruce.

III. Smýšlení lásky

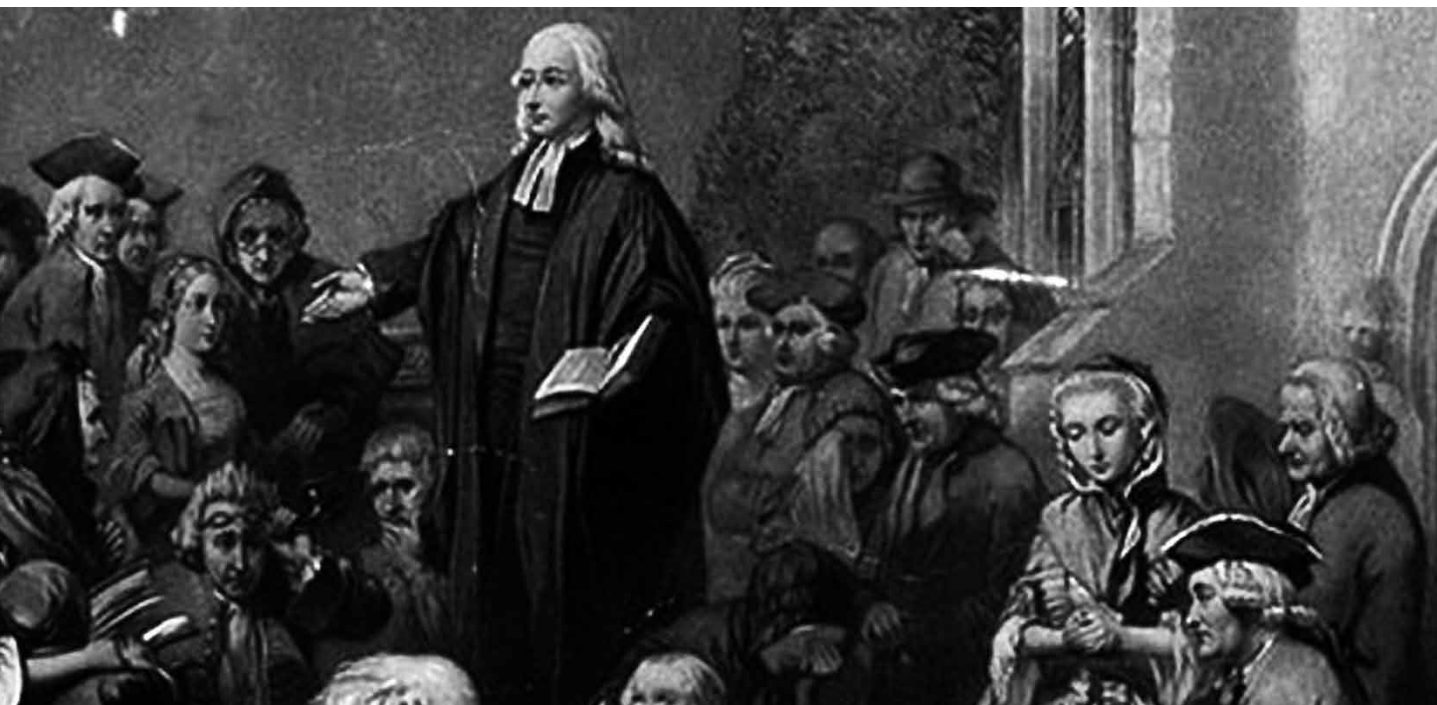
1. Z toho co bylo řečeno plyne jeden závěr: Můžeme z toho poznat, jaké je „ekumenické smýšlení“. Z toho, co bylo řečeno, poznáváme za prvé, že ekumenické smýšlení je něco zcela jiného než spekulativní latitudinarismus. Není to lhostejnost k naukovým důrazům: ta nepochází z nebes, ale je výplodem pekla. Tato neustálenost myšlenek, toto „zmítání a unášení závanem kdejakého učení“ je velkou kletbou, nikoli požehnáním, je nesmiřitelným nepřítelem, nikoli přítelem pravého ekume-

nismu. Skutečně ekumenicky smýšlející člověk nemusí své náboženství teprve hledat. V základních naukách křesťanství je jeho přesvědčení tak pevně jako slunce na nebi. Jistě, je vždy připraven poslechnout si a zvážit, co by se dalo namítnout proti jeho zásadám. To však není projevem duchovní nejistoty a ani to k ní nevede. Neposkakuje na obě strany, ani se marně nesnaží je skloubit.

2. Z toho co bylo řečeno poznáváme za druhé, že ekumenické smýšlení není ani praktický latitudinarismus. Není to lhostejnost k veřejným bohoslužbám a způsobu jejich vnějšího uspořádání. I ta by nebyla požehnáním, nýbrž kletbou. Avšak člověk skutečně ekumenického smýšlení to vše zvážil na váze svatyně a nemá ani pochybnosti ani výhrady vůči způsobu bohoslužeb, kterých se účastní. Je pevně přesvědčen o tom, že tento způsob uctívání Boha je biblický a rozumný.

3. Za třetí z toho poznáváme, že ekumenické smýšlení není lhostejnost vůči všem jiným sborům. To je další druh latitudinarismu, který je neméně pošelilý a nebiblický než ty předchozí. Člověku skutečně ekumenického smýšlení však je naprosto cizí. Je zakotven ve svém sboru a ve svých zásadách. Je úzce spojen s jedním sborem nejen v Duchu, nýbrž také všemi vnějšími pouty křesťanského společenství. Zde má účast na všech Bohem nařízených prostředcích milosti. Zde přijímá svatou večeři Páně.

4. Ač stojí pevně na svých náboženských zásadách, o nichž věří, že to je pravda, která je v Ježíši, ač se pevně drží způsobu bohoslužeb, který je podle jeho mínění Bohu nepřijatelnější, a ač se nejjemnějšími a nejtěsnějšími pouty cítí být spojen s určitým sborem, je jeho srdce otevřené vůči všem lidem, známým i neznámým. Vřelou a srdečnou láskou obímá blízké i cizí lidi, přátele i nepřátele. To je ekumenická nebo vše objímající láska. Kdo ji má, má ekumenické smýšlení. Jedině láska je rozhodující: Ekumenickým smýšlením je ekumenická láska. ■

VLADIMÍR KARFÍK a jeho pomoc pri výstavbe kostola CB v Bratislave

JAN KOMRSKA

Jednou z prekážok výstavby modlitebni na Slovensku pred rokom 1989, o ktorej sa málo vie, bolo legislatívne obmedzenie možnosti zhotovovať projekty stavieb súkromnými osobami. Projektovanie stavieb bolo vyhradené pre projektové inštitúcie pod kontrolou komunistickej strany. Jednotlivec mohol projektovať len rodinný dom, alebo bytový dom pre bytové družstvo ako súčasť svojpomocnej práce pri výstavbe. Pri výstavbe modlitebne v Bardejove úrady akosi zabudli a pečiatku projektového ústavu nepožadovali. Ale v Bratislave už nastal problém.

Ing. G. Matušíková mala na Mestskom národnom výbore v referáte našu žiadosť o stavebné povolenie. Ako kresťanka nám chcela pomôcť, ale súčasne niesla zodpovednosť za plnenie predpisov. Uvedomila si, že žiadna projektová organizácia, krátko po normalizačných politických previerkach, nebude riskovať a neprijme úlohu projektovať kostol na úkor prípravy socialistickej výstavby. Vzala na seba riziko a navrhla nám, aby sme požiadali profesora V. Karfíka, aby nám náš projekt podpísal. Až s odstupom času si uvedomujem, aké to bolo šalamúnske riešenie. Prof. Karfík síce nereprezentoval žiaden projektový ústav, ale ako pedagóg na vysokej škole technickej v Bratislave súbežne s výučbou projektoval množstvo významných stavieb, najmä v Bratislave, a bolo to v odborných kruhoch všeobecne známe. V roku 1971 ho však zo školy poslali do penzie a ako sedemdesiatnik sa zamestnal vo výskumnom a projektovom inštitúte (Urbion) zameranom na urbanizmus. Tam sme sa v roku 1973 stretli a spoločne prijali poverenie riaditeľa, projektovať budovu pre náš inštitút. Rád spomínam na túto spoluprácu (hoci nevedla ku realizácii stavby) a nebol pre mňa žiaden problém požiadať profesora, ako kolegu, o pomoc s krytím projektu kostola na Cukrovej ulici. A tak sa stalo, že na projekte pre povolenie stavby je meno a podpis V. Karfíka. Ten, kto dnes vezme do ruky projekt stavby, si môže položiť otázku, kto je autorom návrhu budovy, a kto je zhotoviteľom projektu, ak nie ten, koho meno je tam napísané.

V časoch totality nebolo nič výnimočné, že niektorí ľudia nemohli publikovať pod svojim menom. Sú známe prípady, že autor návrhu budovy emigroval a budova sa postavila pod menom iného projektanta. Podobne to bolo aj v našom prípade, prof. Karfík nám podpísal hotový projekt, na ktorého zhotovení sa nijako nepodieľal. Som presvedčený, že vzhľadom na jeho povahu pragmatika a súčasne vášnivého riešiteľa architektonických úloh, bol tento podpis pre neho niečím výnimočným a v jeho odbornej praxi ojedinelým. V. Karfík v knihe *Architekt si spomína* z roku 1993 píše o svojom navrhovaní a projektovaní stavieb

počas svojej celoživotnej praxe zahrňujúcej širokú škálu druhov budov – od kostolov až po priemyselné haly. Uvádza tam aj projekty, ktoré sme robili spolu na Urbione. Cením si, že menovite uvádza našu spoluprácu. Vo svojej autobiografii, často detailne popisuje okolnosti vzniku mnohých stavieb, o budove kostola na Cukrovej ulici sa však vôbec nezmieňuje. Zrejme preto, že si bol vedomý, že v tomto prípade nebol tvorcom budovy, ale poskytol len „krytie“ potrebné pre úrady.

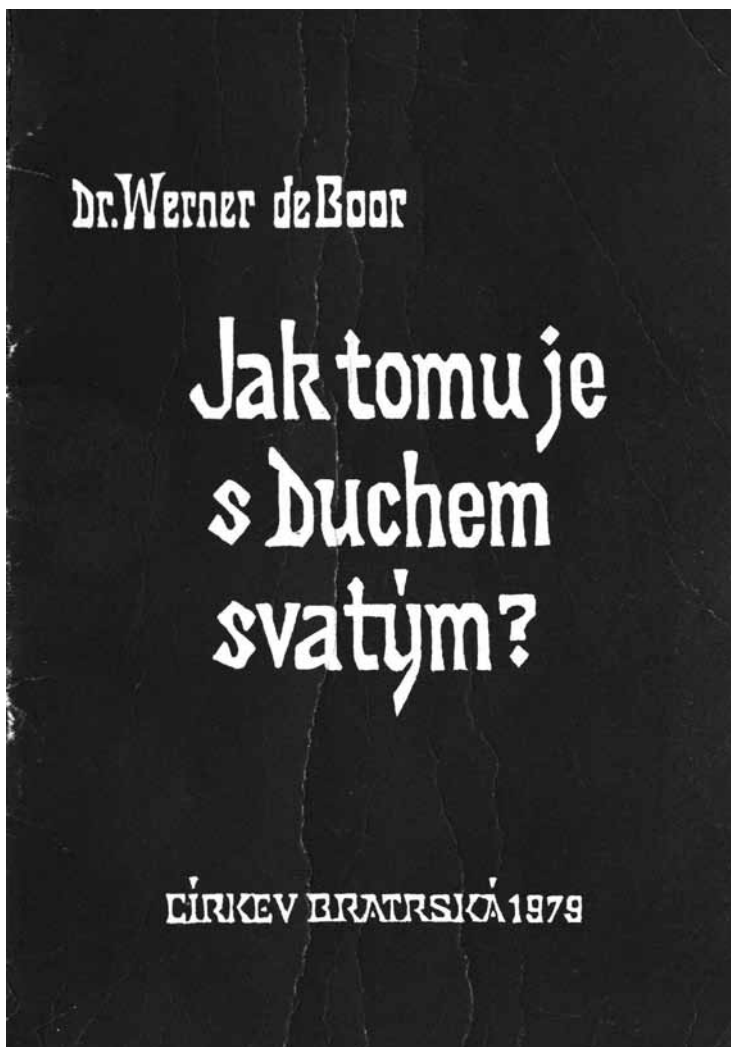
O tom, ako to bolo so vznikom návrhu budovy, a potom projektu, poskytujú informácie zápisy z porád investičnej komisie zapisované bratom R. Hučkom. V zápisoch sú presne uvádzaní všetci prítomní, ktorí sa vyjadrovali k navrhovaným riešeniam, a tak sa podieľali na formovaní podoby budovy. V zápise z 18. 5. 1975 sa konštatuje zrušenie stavebného povolenia z dôvodu protestu susedov a nutnosť upraviť projekt, alebo ho celkom zmeniť. Na konci mája 1975 komisia prijala môj návrh zásadnej zmeny s veľkou sálou pod úrovňou terénu na mieste záhrady. Spočiatku sa uvažovalo s ponechaním časti pivnice s tehlovou klenbou zo starej budovy. Až neskôr sa rozhodlo zbúrať celú pôvodnú budovu s výnimkou uličného múru. V júni návrh budovy odobrili svojimi posudkami bratia Brázda z Brna a Šmejkal z Prahy vybraní celocirkevnou stavebnou komisiou. 13. júna komisia uložila J. Komrskovi a M. Čícelovi (v zápise je chyba, malo byť Jánovi Čícelovi) vypracovať projekt do 15. júla. 13. augusta sa už zabezpečovala oceľová výstuž podľa špecifikácie projektu. Zo zápisov sa teda dá prečítať postup projektovej prípravy, ako aj mená projektantov. Meno prof. Karfíka sa však nikde nespomína, hotový projekt bol podpísaný až neskôr.

Aj keď sa V. Karfík nepodieľal ani na zhotovení návrhu budovy, ani na projektových prácach, jeho ochota zaštitíť projekt svojim menom bola neoceňiteľná. Ktovie, čo by sme robili, ak by túto úlohu odmietol. V roku 2021 bude 120 rokov od narodenia Vladimíra Karfíka a 25 rokov od jeho smrti. Nepatrí do nášho spoločenstva, ale bez váhania nám pomohol. Vďaka za jeho pomoc. ■

HRANICE DUCHA SVÄTÉHO

„S vedomím hraníc Ducha Svätého...“? Vari existujú pre Ducha Svätého nejaké hranice? Keď apoštol Pavol píše o Duchu Svätom, viackrát používa príznačný výraz: Hovorí o *prvotínach Ducha* (Rim 8, 23) alebo o *závdavku Ducha* (2Kor 1, 22; 5, 5; Efez 1, 14). Pri formulácii *prvotina Ducha* myslí na Božie svedectvo. (Lv 23, 10–11) Podľa neho má byť prinesený *prvý snop* ku kňazovi a až potom môže byť do stodôl zozbieraná aj ostatná úroda. Najprv bol teda zožatý len snop, nie celá úroda, ale tento prvý snop bol dôkazom, že nastáva žatva. Bol vlastne počiatkom, ktorý zaručoval žatvu. Podobne je Duch Svätý životom samého Boha – večný, božský život. Z tohto života však dostávame iba *prvý snop*. Nie je to ešte celá plnosť Božieho života, ktorú pre nás Boh pripravil. A predsa je to prvá časť tohto dedičstva, ktorá nám zaručuje budúcu plnosť.

Apoštol používa tiež obraz „závdavku“ prvej splátky. Keď niekto predá cenný pozemok, obvykle nedostáva vyplatenú plnú cenu, ale uspokojí sa so zálohou, ktorá však zaručuje výplatu celej sumy a je zárukou budúceho splatenia celej čiastky. Tento „závdavok“, záloha, je teda súčasne zárukou. Takto je Duch Svätý *mocou z výsost*“ (Luk 24, 49) a svojím charakterom a podstatou patrí už svojim spôsobom do *sveta naplnenia*; zakúšame v ňom už *moc budúceho veku* (Žid 6, 5). Ale tak ako ho prijíname, ešte nie je naplno budúcim svetom, ale iba jeho „závdavkom“, ktorý nám umožňuje „ochut-

nať“ niečo z budúceho daru. Je teda akousi „ochutnávkou“ a „garanciou“ toho, čo dostaneme až v plnosti (Ef 1, 13–14).

Preto má tento Boží dar ešte svoje hranice, obmedzenia... Prečo nám však ešte nie je dané všetko? Kde sú tieto hranice? – i to nám hovorí Božie slovo v Rim 8, 10. Duch pôsobí zvnútra smerom von. Prebýva v našom srdci a naplňa nášho ducha Božím životom. Ale je tu ešte telo, ktoré zostáva „mŕtve pre hriech“. Premena nášho tela v „telo duchovné sa uskutočňuje ešte teraz. Duch Svätý je už tu garanciou aj tejto budúcej premeny nášho tela (Rim 8, 11), ale toto premenenie nastane až v čase *posledného zatrúbenia* (1Kor 15, 52) – pri

príchode Pána Ježiša (1Tes 4, 13–18). Teraz však ešte stále žijeme v „poníženom tele“ na rozdiel od *osláveného tela* (Fil 3, 20–21).

K tomu, aby sme mohli slúžiť Bohu a v láske pracovať, aby sme mohli veriť a modliť sa, potrebujeme i svoje telo: mozog, oči, uši, ruky, nohy, jazyk a pery! Ale naše telo tak rýchlo podlieha únave! Telesná slabosť, choroby a bolesť dokážu silno ovplyvniť náš mozog i srdce a tým i naše myšlienky, cítenie a chcenie. Prepracovanosť, únava, poruchy krvného obehu a iné telesné stavy nás môžu pri modlitbe rozptyľovať a niekedy aj naplňovať ťažkosťami. Zodpovedný pastier si vtedy nemôže vystačiť iba s duchovným povzbudzovaním a napomínaním, ale niekedy musí s úplnou vážnosťou povedať: „Teraz sa predovšetkým poriadne vyspi!“ Vieme, aké stavy úzkosti dokážu vyvolať srdcové

poruchy, ako chorá pečeň spôsobuje podráždenie a podivné konanie i u znovuzrodených Božích detí, ktoré do svojich sŕdc prijali Ducha Svätého. Pôsobenie Ducha Svätého naráža na tvrdú hranicu nášho „tela smrti“. Tu potom stroškotávajú všetky naše „perfekcionistické sny“. Ani dlhoročný a vyzretý kresťan nie je stále iba „žiariaca“ a „harmónická“ bytosť!

Na túto „hranicu Ducha Svätého“ musíme pamätať pri hľadaní odpovede na otázku: Ako poznám prijatie Ducha Svätého, ak nemám upadnúť do nespravodlivých a chybných súdov? Nezabúdajme, že vo svojom tele nesieme so sebou celé, často zlé dedičstvo našich predkov!

Prečo však Boh už teraz neruší tú hranicu, ktorá pri nás obmedzuje dielo Ducha Svätého? Preto, lebo naše telesné premenenie a plnosť spásenia sa môže a má u Kristových ľudí uskutočniť spoločne s naplnením veľkých Božích plánov. Preto plnosť života večného nastane až pri parusii (druhom príchode) Pána Ježiša, a to súčasne u všetkých pravých údov Kristovho tela. To, že na túto udalosť musíme ešte stále čakať a denne cítiť tie tvrdé hranice nášho obnovenia, má svoje požehnané dôsledky. Sme tak totiž chránení pred nebezpečenstvom seba povýšenia a sme vždy znova zdravo vedení k pokore. Takto sa učíme trpezlivosti jedného s druhým a dokonca i so sebou samými. Práve to vyjadruje tá „víťazná pieseň Božích detí“ v Rim 8, ktorá hovorí, že zostávame v hlbokom spojení so všetkým vzdychajúcim a túžobne očakávajúcim stvorením. *Ved' vieme, že všetko stvorenstvo spoločne vzdychá a spoločne znáša pôrodné bolesti. A nielen ono, ale aj my, ktorí máme prvotiny ducha, aj my vzdycháme v sebe, očakávajúc synovstvo, vykúpenie svojho tela* (Rim 8, 19–25).

Tu je položená jasná a nutná hranica všetkému *blúzneniu*, pre ktoré je typické – bezcitné oddelenie sa od vzdychajúceho stvorenstva a jednostranný triumfalizmus.

Sme postavení na úzku cestu. Musíme rešpektovať hranice, ktoré sám Boh ponechal v našich životoch Duchu Svätému! Zostávame v naliehavom a túžobnom očakávaní (Fil 3, 20) – tu sa hovorí o očakávaní *Spasiteľa z neba* a v pôvodnom texte je použité sloveso s dvoma predponami: AP-EK-DECHESTHAI, ktoré vyjadrujú naliehavosť očakávania, ležiaceho na nás ako bremeno. To nás vedie k tomu, aby sme vzdychali k Bohu ako sami za seba, tak i za všetko tvorstvo: „Amen, príd' už Pane Ježišu a príd' skoro!“ Hranice, ktoré Boh položil v našom živote nás však nesmú zvädzať k tomu, aby sme sami, zo svojej strany kládli Duchu Svätému nejaké obmedzenia, ako sa to často v cirkvi deje! Duch Svätý nám chce dať oveľa viac Božieho života, ako sme sa doteraz odvážili prijať! Dajme mu preto viac priestoru a dovoľme mu vládnúť pri sebe ešte úplne iným a plným spôsobom. Platí pre nás to, čo

píše apoštol Efežanom v Ef 3, 14–19: *Pre tú príčinu skláňam svoje kolena pred Otcom nášho Pána Ježiša Krista, z ktorého má každý rod na nebesiach i na zemi svoje meno, žeby vám ráčil dať podľa bohatstva svojej slávy, skrze svojho Ducha, mocou zosilniť na vnútornom človeku, aby Kristus skrze vieru prebýval vo vašich srdciach, aby ste zakorenení v láske, a pevne založení, dokonale vládali pochopiť so všetkými svätými, aká je to šírka a dĺžka, hĺbka a výška, a poznať lásku Kristovu, ktorá prevyšuje rozum, aby ste boli naplnení vo všetku plnosť Božiu.*

Hriech proti Duchu Svätému

Je nemálo ľudí, ktorí sa trápia úzkosťou, že „zhrešili“ proti Duchu Svätému, a že sú preto neodvratne zatratení. „Obrátil som sa, prijal som Ducha Svätého, ale potom som sa dopustil hriechu proti Duchu Svätému.“

Slová „Hriech proti Duchu svätému“ však nikde v Biblii nenájdeme! Pýtaš sa: Čo to hovoríš? Ako to?! Nuž – viem, ktoré miesto máš asi na mysli. Ale prosím ťa, prečítaj si ho ešte raz a presne! Koľko zbytočných ťažkostí si spôsobujeme nepresným čítaním Písma a nebiblickým rozprávaním! Na mnohých miestach v evanjeliách sa jasne a jednoznačne hovorí o *rúhaní proti Duchu Svätému*. Zo súvislostí týchto častí je zreteľné, o čo ide: Protivníci Pána Ježiša mali pred očami v jeho pôsobení dielo Ducha Svätého, ktoré mocne prenikalo do ich sŕdc a svedomia. Oni sa však Duchu Svätému nechceli otvoriť, nechceli uznať Pána Ježiša za Božieho Syna a za nástroj Ducha. Preto odmietli Ducha, ktorý sa dotýkal ich sŕdc a označili ho dokonca za ducha diabolského. To je „rúhanie proti Duchu Svätému.“ Je to však niečo, čoho sa nemôže dopustiť Božie dieťa, ktoré je skutočným vlastníctvom Pána Ježiša, nech už klesne akokoľvek hlboko do hriechu. „Rúhanie proti Duchu Svätému“ nie je teda vrcholiaci záver „uhášania“, alebo „zarmucovania Ducha.“ Je to najvyšší stupeň nepriateľstva voči Bohu. Keď tí, ktorí sú Bohu vzdialení, cítia mocné pôsobenie a tiahnutie Ducha Svätého, ktorý sa dotýka ich sŕdc a prebúda ich svedomie, a keď pri nich napriek tomu zvíťazí lipnutie na hriechu a uzavrú sa napomínaniu a milostivému tiahnutiu Ducha Svätého, potom už Boh nemá žiadny ďalší prostriedok, ktorým by sa priblížil k ich srdciam: Preto sú neodvratne stratení. Preto je rúhanie proti Duchu Svätému najstrašnejší pád, pri ktorom už nielo žiadneho uzdravenia a odpustenia.

Ty si sa však iste „nerúhal“ Duchu Svätému! Možno si ho zarmucoval a uhášal jeho oheň. Tak čiň z tohto hriechu skutočné pokánie! Je tu pre teba odpustenie a nový začiatok! ■

(Preklad z češtiny do slovenčiny
Beáta Gumanová. Pokračovanie v ďalšom čísle.)

BOŽÍ POKOJ, VÁŠ POKOJ

ANDREJ ĎURIŠ, Stará Turá

Keď majú námorníci na mysli búrku, pred ktorou sa neuchránia žiadna posádka, hovoria o dokonalej búrke. Dokonalejšie nie v zmysle bezchybnosti, ale v zmysle zriedkavej súhry okolností. Spolupôsobenie prírodných živlov, akými sú vietor so silou hurikánu, studený front a hustý lejak, vyvoláva príšernú pohromu. Už samotný vietor by bol značným problémom, ale vietor plus zima plus dážď? Recept na dokonalú katastrofu. Na to, aby človek zažil dokonalú búrku, ani nemusí byť námorníkom. Stačí výpoveď plus ekonomická recesia. Choroba plus zmena pracovnej pozície. Rozchod plus nepriatie na vysokú školu. Jeden problém by sme zvládli... ale dva alebo tri naraz? Jednu vlnu za druhou, víchor a vzápätí dážď? Vtedy nám napadne otázka: Prežijem to vôbec?

Pavlova odpoveď na túto otázku je hlboká a výstižná: *A Boží pokoj, ktorý prevyšuje každú chápatosť, uchráni vaše srdcia a vaše mysle v Kristovi Ježišovi* (Flp 4, 7).

Kým si my plníme svoju úlohu (radujeme sa v Pánovi, usilujeme sa o miernosť, za všetko sa modlíme a učíme sa vďačnosti), Boh si plní tú svoju: dáva nám svoj pokoj. Vďaka nemu sa neobávame, hoci by sme sa mali obávať. Sme pokojní, hoci by sme mali byť rozrušení. Boží pokoj prevyšuje všetky logické pokusy o jeho vysvetlenie. Tento druh pokoja nemožno dosiahnuť ľudskými silami, je to dar zhora.

Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam. Ale ja vám nedávam, ako svet dáva. Nech sa vám srdce nevzrušuje a nestrachuje (Jn 14,27).

Ježiš vám ponúka svoj pokoj! Pokoj, ktorý mu utíšil srdce, keď ho falošne obvinili. Pokoj, vďaka ktorému sa s Pilátom dokázal rozprávať vyrovnaným hlasom. Pokoj, pomocou ktorého si na kríži zachoval jasnú myseľ a čisté srdce. Taký bol jeho pokoj a tento pokoj môže byť aj váš.

Tento pokoj *uchráni vaše srdcia a vaše mysle v Kristovi Ježišovi* (Flp 4, 7).

Boh preberá zodpovednosť za srdcia a mysle tých, čo v neho veria. Keď ho chválime a modlíme sa k nemu, buduje okolo našich srdiec a myslí pevnosť, ktorá nás chráni pred útokmi diavla. Ako sa spieva v starom chválospeve:

Hrad prepevný je Pán Boh náš,
zbroj výborná i sila,
z každej núdze vytrhne nás,
ak by nás zachvátila.

Chcel by som vás tým povzbudiť aj napriek tomu, že sa takmer všetko zatvára, že máme vo svete nepokoj, veľa nepráv a chaosu prichádza z vonku. Ale vo svojom vnútri to utíši len On, Kristus, náš Pán a Spasiteľ. Nenechajme si skaziť budúce dni kvôli obmedzeniam, ktoré máme, ale sa utíšme a vzhliadnime na Ježiša. ■

Z MÔJHO ŽIVOTA

Dostali sme do redakcie mail.

„Volám sa J... O... a chcem sa spýtať, či by ste mali záujem uverejňovať moje svedectvá zo života, ktorý som žil ako závislý na alkohole, cigaretách a marihuane... A ako som žil, keď som sa tejto závislosti zbavil a uveril som v Pána Ježiša. My AA (Anonymní alkoholici) hovoríme: Prestať piť nestačí. Život treba žiť.“

Som pôvodne gréckokatolík, konvertoval som asi pred 6 rokmi. Teraz som súčasťou Prešovského Zboru CB. Som čistý, bez drogy, alkoholu, cigariet a marišky – 20. 1. 2021 to bude 16 rokov triezveho života. AA (Anonymní alkoholici) je skupina, ktorú navštevujem v Prešove, a tam mi pomáhajú zvládať život. Verím, že aj moje svedectvá pomáhajú ostatným čo závislosťou trpia.

Viera v Ježiša Krista mi dáva slobodu a pocit, že niekde do spoločenstva zapadá a patrí. V zbore mám nových priateľov v Kristovi.

Ako mladistvý som bol zatvorený v Sučanoch pri Martine. Pod vplyvom alkoholu som urobil trestný čin i s mojimi kumpánmi. Alkohol sa so mnou ťahal 40 rokov. V mojom životopise spomínam väzenie. Vtedy som mal 15 rokov.

My AA závislí máme skupinu, s ktorou navštevujeme slovenské väzenia, ja chodím do Ružomberka a Sabinova. Tam vlastne program „12 krokov a tradícií“ predstavujeme. Rozprávame odsúdeným väzňom o našich vlastných životoch, každý osobne za seba. Nepoučujeme nikoho, oni majú svojho trápeneľa až, až... medzi nimi sú odsúdení aj na najvyššie tresty – 25 rokov.

Minulý rok sme vo väzniciach boli iba párkrát. Napísal som o tom do tohto nášho časopisu a mohol by som Vám svoje postrehy poslať, a poprosiť Vás, a ak by to bolo možné, keby ste ich trochu upravili. Ak toto čítate, tak vidíte, že v gramatike nie som silný. ■

Ody

Keďže nie je podstatná sila v gramatike, ale sila v živote, príbehy uverejňovať budeme. A textom trochu pomôžeme. (red.)

Príbeh prvý

Narodil som sa a žijem v rodine, kde nás bolo šesť – otec, mama a štyria súrodenci. Som z nich najmladší. Pociťujem to do dnešného dňa, aj keď mám polovicu života za sebou. Už ako malý chlapec som mal dočinenia s alkoholom. Otec pil celý život. Bol alkoholik number 1. Ako v dieťati vo mne prebiehal neustály boj. Raz som bol na mamej, raz na otcovej strane. Moje vnútorné pocity a správanie sa voči iným ľuďom som vždy v detstve skrýval. Nevedel som vyjadriť priateľstvo, ani lásku. Začalo sa to takto. Mama je veriaca, ale otec nie. Keď sme šli niekde na návštevu, ani som nevedel ako sa mám pozdraviť! Vedel som, že keď sa pozdravím po kresťansky, urazím otca, a keď obyčajne, zraním mamu. Takto som začal žiť – v chaose...

Pamätám si, ako ma raz opili moji bratraci. Všetci sú alkoholici. Mali z toho srandu. Ale ja si to pamätám dodnes. Ako žiak som sa nechcel učiť a robil som výtržnosti. Túžil som... ani neviem, po čom. Povedal by som, že som bol hyperaktívny a nezávladiteľný chlapec. Nevedel som sa na nič sústrediť. Mój otec mi bol „vzorom“. Bil som sa s deťmi a bolo mi jedno, kto to schytal, či dievča alebo chlapec. Hádky a bitky u nás doma medzi súrodencami boli na dennom poriadku. Bol som ako boxovací mech, do ktorého si mohol každý udrieť. Tak som sa potom ventiloval ja! V škole som sa cítil zle! Najradšej by som školu podpálil. S kamarátom sa mi to aj skoro podarilo. Moji rodičia hovorili učiteľom:

„Keď treba, tak ho zmláťte, a to poriadne, aby si zapamätal!“ Dospieval som rýchlejšie ako ostatné deti. Riešil som v svojej hlave problémy dospelých. Musel som ratovať matku, keď prišiel otec opitý. Jednoducho som musel. Vyhodil ju von a ona musela čakať, dokiaľ jej neotvorím dvere. Keď otec zaspal. A ja som čakal. Raz ma zmlátil ako dospelého chlapa, a to preto, že som mame škaredo vynadal.

Otec bil, matka plakala a ľutovala. Hneď po ukončení školy som sa ocitol vo väzení. Vyšetrovacia cela a detská väznica pre mladistvých. Lebo alkohol bol mojim spoločníkom. Krádeže a iné delikty u mňa boli normálne. Kamaráti mi vyhovávali a mali sme úprimné vzťahy so zlom. Ale ako dospievajúci človek som niekde vo svojom vnútri cítil túžbu po láske. Chcel som dievča. Našiel som si priateľku staršiu o štyri roky. Náš život bol taký ako život v mojej rodine, aj keď mám dcéru, ktorú mám rád.

Po absolvovaní vojenskej služby a návrate domov sme sa rozviedli. Ďalej to už nebolo možné zvládať. Napriek všetkému môj otec mal vlastnosť, ktorá mi postupom času pomohla, a to zodpovednosť. Alimenty som platil, aj všetko, čo bolo potrebné na zaplatenie a výchovu dieťaťa. Nemal som žiadne dlhy. A statočne som pracoval. A športoval. A tak som sa pomaličky v atletike a iných športoch prepracoval dopredu. Chýbal mi však cit. Telo som si vypracoval, ale vnútro som nedokázal zmeniť! Ani alkohol a ani chvíľkové známosti mi nedokázali pomôcť. ■

Ody

Rubriku Misia redakčne pripravuje
JURAJ INSTITORIS v spolupráci s VLADIMÍROU VRAJOVOU.

DARYA A VALERY Dobrovoľníci z Bieloruska

DARYA NESKADZIANAYA – (DÁŠA) a VALERY NESKARADZIANY sú manželia 3 roky. On právnik, ona sociologička. Ako dobrovoľníci prišli slúžiť do SEM z dnes toľko skúšaného Bieloruska. Na Slovensko prišli z mesta Brest, ktoré má toľko obyvateľov ako naše hlavné mesto - 350 000. V októbri 2019. V rámci SEM-u robia Európsku dobrovoľnícku službu, ktorú administruje Iuventa. Sú našimi dobrovoľníkmi v rámci Oblastného centra SEM Púchov, pracujú na projekte „JEDNOTA je naša SILA“. Služba im tento rok končí. Majú však záujem zostať na Slovensku. Strelili sme sa v Žiline a po rozhovore sme navštívili Galériu Ikon.

Rozprával sa s nimi ĽUBO BECHNÝ.

Foto autor a archív manželov Neskaradzianovcov

Ako ste sa dostali na Slovensko?

Valery: Po vysokej škole som musel dva roky odpracovať ako právnik. Preto lebo som študoval bezplatne. Vtedy človek musí povinne odpracovať tam, kde mu štát určí. U nás je tiež povinná základná vojenská služba, keďže som mal vysokú školu, tak len na jeden rok. V roku 2017 v auguste sme sa s Dášou vzali a v novembri som už nastupoval do armády. Po návrate som už nechcel robiť právnika, lebo som zistil, že to nie je moja cesta.

Vaši rodičia boli právnici?

Valery: Nie, obaja slúžia v bieloruskej armáde. Mama slúži 20

rokov a otec už 25 rokov v armáde. Aby si rozumel, u nás ideš na vysokú školu, keď máš 16 rokov. Málokto je už taký zrelý, aby si vedel presne vybrať štúdium. Do armády ako povolanie som nechcel ísť, lebo som videl, koľko málo času mali rodičia na seba i rodinu. Ja som veľkú časť svojho života vyrastal so starou mamou.

Kde ste sa vy dvaja zoznámili, na škole asi nie?

Darya: Spoznali sme sa, keď sme mali 12 rokov na jednom tábore. Ten tábor sa opakoval každý rok, takže naše priateľstvo sa utužovalo. Neskôr, keď sme mali okolo 16 rokov, tak sme začali spolu chodiť.

Na Slovensku pôsobíte v kresťanskej organizácii, to bola podmienka, keď ste sem išli?

Darya: Áno. Chceli sme niekam ísť, nevedeli sme presne kam, ale chceli sme ísť slúžiť ľuďom a robiť pre nich niečo užitočné. Valery bol v armáde, a to radikálne zmenilo jeho názor na život. Videla som, že mu to otvorilo oči. Chcel niečo seriózne robiť a vo mne mal veľkú oporu, pretože aj ja rada slúžim ľuďom. V Breste slúžime cez organizáciu YMCA a oni nám povedali, že na Slovensku v jednej organizácii hľadajú veriacich dobrovoľníkov. Pre nás to nebol problém. Mali sme pohovor s Mirom Mudrákom, regionálnym riaditeľom

SEMU. Po pohovore sme sa definitívne rozhodli, že chceme ísť na Slovensko.

Členmi akej cirkvi ste v Bielorusku?

Darya: My sme členmi Právoslávnej cirkvi, ktorá je v Bielorusku hlavnou cirkvou, väčšina kresťanov do nej patrí. Potom je u nás aj RKC a niektoré protestantské cirkvi ako, napr. babtisti. Sme síce členmi Právoslávnej cirkvi, ale naše vzťahy s ňou sú komplikované. Môj osobný názor je taký, že u nás je tá cirkev príliš formálna. Cirkev je pre mňa miesto, kde môžem stretávať ľudí, ktorí majú vzťah s Bohom. V našej cirkvi je to hodne o peniazoch, administratíve, funguje skôr ako štátna organizácia. Chýbajú tam osobné vzťahy, je tam veľa formalizmu.

Vaša cirkev má kde sídlo?

Valery: Nemáme svoju autonómiu, cirkev je riadená z Ruska. Oni určujú biskupa. Posledný biskup kritizoval tvrdé zásahy policajtov, a preto ho vedenie cirkvi v Rusku stiahli.

Tvoji rodičia, vojaci, asi nie sú veriaci? Ako si sa dostal ku viere ty?

Valery: Mama trochu je, ale otec je absolútny ateista. Komunizmus urobil svoje. Čo sa týka mojej viery, som stále ešte na ceste. U nás, najmä u starej mamy sa oslavovali sviatky ako Vianoce, Veľká noc. Toto si pamätám z detstva.

Darya: Zistila som, že u vás ľudia vnímajú vieru inak. Najmä v protestantských spoločenstvách, kde sa teraz pohybujeme.

Je v Bielorusku sloboda náboženstva?

Valery: Toto je veľmi ťažká otázka, pretože my to vnímame z pohľadu Právoslávnej cirkvi. Pre túto cirkev je sloboda náboženstva v Bielorusku úplná. V našom meste Brest, ktoré bolo kedysi poľské, je situácia trochu iná, je tu možno viac rímskych katolíkov ako inde.

Na Sovietsky zväz si už zrejme nepamätáte?

Valery: Nie, len sprostredkované od rodičov. Môj otec, napríklad, nebol pokrstený. Mama sa chcela sobášiť v kostole, tak hľadali komplikovaným spôsobom, ako sa vziať. Našli nakoniec na Ukrajine v nejakej malej dedine farára, ktorý ich bol ochotný tajne zosobášiť. Bol u nás strašný ateizmus, rodičia ako vojaci by mali veľké problémy.

Valery, vy sa vraj chystáte na Slovensku niečo ešte študovať?

Valery: Už študujem, réžiu dokumentárnej tvorby v Banskej Bystrici. Možno budem s vami niekedy na niečom spolupracovať. Chceli by sme na Slovensku zostať čo najdlhšie. Darya si chce nájsť nejakú prácu.

Ozaj, ako je to s používaním ruštiny v Bielorusku?

Darya: Možno až 90 percent obyvateľov hovorí po rusky. Ruština je hlavný jazyk. V škole sa už od prvej triedy učí všetko v ruštine. Bieloruský jazyk sa učí ako druhý jazyk. Ja mám poľský pôvod a bielorusky veľmi neviem. Valery používa bieloruštinu úplne plynule.

Akú prácu, aké aktivity ste vykonávali pre združenie SEM?

Valery: Keď sme prišli, tak sme chodili na dorasty, mládeže, zoznamovali sme sa s ľuďmi. Organizovali sme víkendovky. Väčšinou v rámci okresu Púchov, ale niektoré aj v rámci celého Slovenska. Pomáhali sme na konferenciách v bufete a pod. Rozoberali sme rôzne témy, aby sme sa potrénovali v slovenčine. V Púchove sme chodili na jednu školu, kde sme mali konverzáciu v ruštine a angličtine. V auguste sme boli na dennom letnom tábore.

Mali ste na slovenčinu aj nejakého učiteľa?

Darya: Áno, jednu sestru, pôvodom zo Žiliny, ktorá býva teraz

v Púchove. Volá sa Majka Štefaníková. Ona s nami riešila konverzáciu a gramatiku. Ona nevie po rusky, ani anglicky, tak to bolo spočiatku veľmi zaujímavé (smiech). Prišli sme v októbri a už v novembri nás nútila rozprávať po slovensky.

V našich médiách sa v poslednej dobe často spomínalo Bielorusko. Čo sa tam u vás deje?

Valeryj ožíva, vyťahuje z tašky historickú bieloruskú vlajku, nadýchava sa, vidím, že téma mu je veľmi, až osobne blízka. (pozn. redaktora)

Valery: Na začiatok musím povedať to hlavné. V Bielorusku boli sfaľované výsledky volieb. To dnes vedia úplne všetci.

Darya: V máji povedal Lukašenko, že prezidentské voľby budú v auguste. Presný termín určuje vždy on.

Valery: Teraz boli vyhlásené v skrátenom čase, už o tri mesiace. Asi aby sa nik z opozície nedokázal zorganizovať a pripraviť. Lukašenko vládne už 26 rokov. Vtedy ho volili ľudia ako mladého protikorupčného politika. To boli v roku 1994 prvé a posledné slobodné voľby. Vystupoval ako správny demokrat. Propagoval slobodu slova. Sľuboval prosperitu, lebo vtedy nebolo skoro nič. Potraviny sa vydávali na lístky. Podporoval potravinársku sebestačnosť. Obilie, zemiaky a chlieb, to sú jeho tri najpoužívanejšie slová.

Zvolili ste ho teda a kedy to začalo škripať?

Valery: Hneď ďalší rok. Postupne začal obmedzovať parlament až došlo k referendu, ktorým veľmi posilnil svoje právomoci. Z ruštiny urobil štátny jazyk. Pred tým bola ruština jazykom medzinárodných vzťahov. On bieloruštinu úplne utlmil, priam zlikvidoval. Parlament ho chcel odvolať hneď po týchto protinárodných aktivitách. Ale Lukašenko ho predbehol. Viktor Gončar bol šefom volebnej komisie,

Lukašenko ho odstaviť. Gončar povedal, že bude kandidovať za prezidenta.

Lukašenko ho dal do väzenia?

Valery: Nie, Gončar prosto zmizol. Už 21 rokov nevieme, či žije, čo je s ním. Hovorí sa, že ho nechali zabiť. Takých úmrtí bolo viac. Väčšinou sa išlo o vysoko postavených politikov alebo úradníkov. Napr. minister vnútra Zacharenko odmietol strieľať do ľudí. Potom šiel raz domov, ale domov neprišiel, zmizol. Za jeden rok zmizlo viacero obľúbených politikov a dodnes nevieme, kde sú. V parlamente sú dnes dve komory 110 poslancov a 64 poslancov. Okrem troch-štyroch v každom parlamente sú to všetko Lukašenkovi ľudia, ktorí sú mu zaviazaní. Politický život v Bielorusku vôbec neexistuje.

Ľudia v minulosti neprotestovali?

Valery: Ale áno, ale bolo to chaotické. Vedelo sa, že voľby sú nečestné. Po Gončaroví bola predsedníčkou volebnej komisie Lýdia Jermošena a tá ich vždy dokázala ovplyvniť. Už 24 rokov ráta hlasy špeciálnou kalkulačkou.

Darya: U nás je taký vtip. L. Jermošena ide vždy po voľbách k Lukašenkovi, že má dve noviny. Jednu dobrú a jednu zlú. A Lukašenko sa pýta, aká je tá dobrá? „No, vyhrali ste voľby! – A tá zlá? – Že vás nikto nevolil!“ Je to vtip, ale zároveň krutá pravda. Ľudia sa báli, že bude chaos, Lukašenko vedel vybaviť lacnejší plyn, ropu u Rusov. Tú sme potom predávali na západ. A my sme takí mierumilovní národ. Ako vy, Slováci. V roku 2010 bolo veľa kandidátov na prezidenta a sily sa rozložili. Po voľbách mal Lukašenko 80 percent, vtedy ľudia vyšli do ulíc, možno ich bolo v Minsku aj 50 000. Len v Minsku, inde nebolo nič. Niektorých ľudí zavreli aj na 5 rokov. Prehľadali sa len tým, že kandidovali. V roku 2014 bol Majdan na Ukrajine, len jedna kandidátka bola nezávislá – Tatiana Karatkievič. Do hláv nám tlačili,

že sa aj tak nič nezmení, že hrozí majdan – rozklad štátu ako na Ukrajine. Dostala vtedy okolo 20 percent hlasov, ale napísali jej 4 percentá. Lukašenko mal 80 alebo 83 percent. Ľudia nešli na protest, lebo sa báli.

V čom bol rozdiel teraz?

Pri odpovediach na ďalšie otázky si obaja manželia striedavo skákali do reči, nebudem preto špecifikovať autorov odpovedí (pozn. redaktora).

Rusi nám už nedávajú plyn a ropu za dumpingové ceny. Nálady na zmenu už boli oveľa silnejšie. August bol najhroznejší mesiac v našich životoch. Zmenili sme si názor na ľudí a na celú našu krajinu. Rátame naše životy na PRED augustom a PO auguste.

Tak rozprávajte bližšie.

Nevedeli sme si nikdy predstaviť, že by policajti bili deti a starých ľudí. Prejavili sa doslova sadistické sklony niektorých. Na druhej strane sme videli spústu eufórie, lásky a vzájomnej spolupatričnosti. Ešte teraz sú každú nedeľu veľké protesty. Vďaka coronavírusu sa mnohí prebudili. Lukašenko tento vírus zosmiešňoval, spochybňoval, liečil ho vodkou. Neboli žiadne opatrenia. Daryina mama je učiteľkou v škole a má 60 rokov. Nosila rúško, lebo mala informácie od nás. Chcela ochrániť seba i deti. Prezident Lukašenko rúška zakázal a mama ho musela pod tlakom zložiť. Všetky krajiny sa na okoli zatvárali a u nás sa nič nedialo. U nás a v Severnej Kórei. Ľudia začali cítiť neistotu, mnohí ochoreli, niektorí zomreli. Štatistika sa falšovala a písali iné dôvody úmrtí. Infarkt a pod. Žijeme v krajine, ktorá má 9 mil. ľudí a podľa štatistiky každý deň zomieralo presne 5 ľudí. Vôbec sa to nemenilo, do dnešných dní. My sme stáli 4,5 hodiny, aby sme mohli podpísať. Cez FB sa to všetko šírilo. Ľudia tam videli svojich známych a prišli. Cichanovského pustili, pomáhal manželke na mítingoch. Pripravili však na neho provokáciu, že napadol policajta.

V skutočnosti sa nič nestalo, je o tom dokonca video natáčané mobilom v priamom prenose.

Kedy zavreli ostatných?

Najviac podpisov mal Babarikov. Sám mal až 435 000 podpisov. Ale uznali mu len 165 000. Mal veľmi dobrú kampaň aj peniaze, keďže bol riaditeľom banky. Hneď ako odovzdal podpisy, tak ho obvinili z nejakých machinácií v banke. A preto ho vôbec nezaregistrovali. Nemajú na neho nič, bolo to falošné udanie. Sedí doteraz aj so svojim synom. Jemu pomáhala v kampani jeho známa Mária Kalesniková. Cepkalovi neuznali podpisy, uznali mu len 75 000, ušiel z krajiny radšej ešte pred voľbami. Jediné Cichanovskej uznali 104 000, z cca 110 000.

Lukašenko nezbieral podpisy?

Áno, mal vraj 2 milióny. Ale mal iba pár miest na zber podpisov a vôbec neboli pred nimi žiadne fronty ako to bolo u Cichanovskej. A 2 milióny preto, že ľudia v štátnych podnikoch, učitelia v školách museli povinne podpisovať háčky Lukašenkovi. Voľby boli 9. augusta. Ľudia mali priebežné výsledky z volebných okrskov, kde väčšinou, vyhrala Cichanovskaya a večer oznámili v štátnej televízii, že voľby vyhral Lukašenko 80 percentami.

Ako ste to prežívali.

Bolo to ako v zlom sne. lebo sme videli samé rady v televízii, kde ľudia mali biele krúžky na rukách. Účasť bola tak vysoká ako ešte nikdy.

Čo odkážete čitateľom na Slovensku?

Valery: V tomto roku som si uvedomil, že je veľmi dôležité bojovať s vecami, ktoré sú vo vás, pretože hranica rozdeľujúca dobro a zlo vedie každým ľudským srdcom.

Darya: Chcela by som poprosiť čitateľov, aby sa modlili za všetkých ľudí v Bielorusku, najmä za políciu. Aby sa obrátili k Bohu skrze Ježiša Krista a milovali svojho bližného ako seba samých. ■

RADA CIRKVI BRATSKEJ

k vakcinácii proti ochoreniu Covid-19

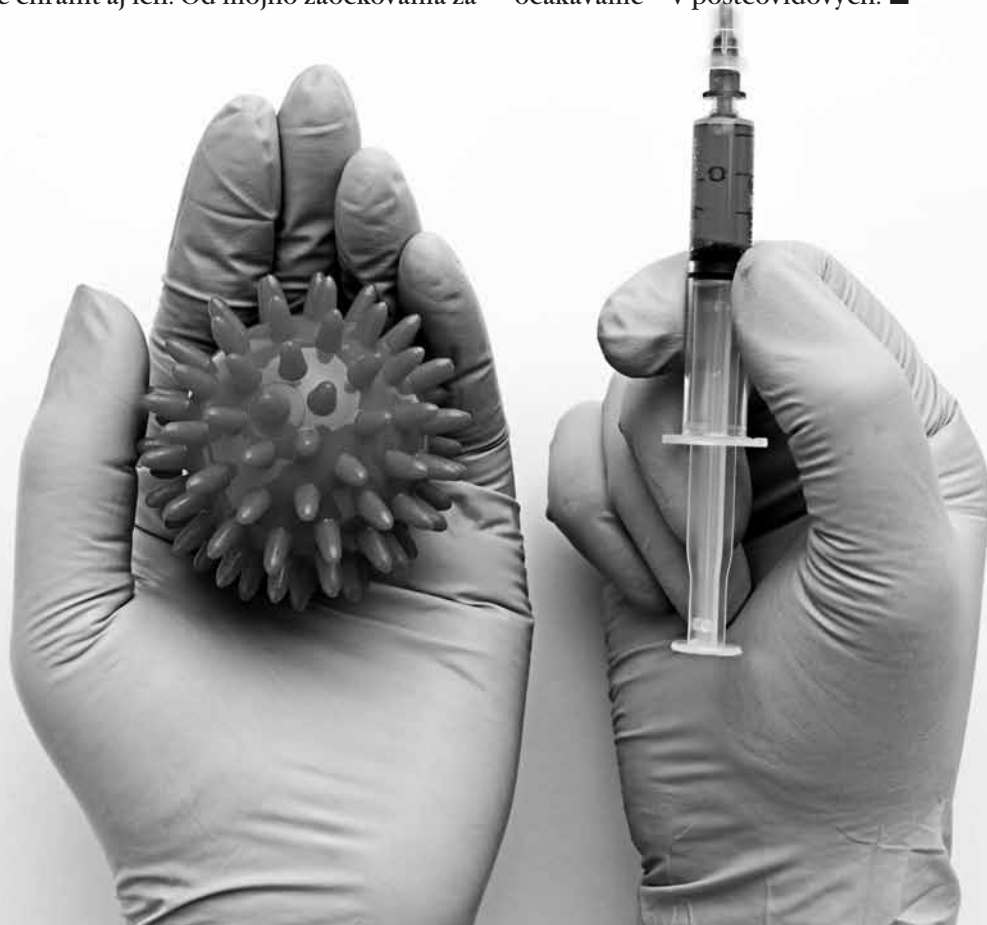
Rada Cirkvi bratskej s úľavou prijala informáciu, že boli vyvinuté vakcíny účinné proti Covid-19, a že s vakcináciou sa začalo už aj na Slovensku. Sme vďační Pánu Bohu, že dal ľudstvu v 21. storočí toľko poznania, technológií a prostriedkov, aby bolo možné potrebnú vakcínu vyvinúť aj otestovať. Rýchlosť, s akou bola vakcína pripravená na použitie, nie je dôvodom na obavy z jej nízkej bezpečnosti, ale je prejavom mimoriadneho úsilia a investícií vložených do jej vývoja. Vývoj vakcín proti nebezpečným vírusom prebieha desaťročia. Vedci a laboratóriá majú cenné skúsenosti z rokov, keď sa objavil vírus SARS-CoV (rok 2002), vírus vtácej chrípky H5N1 (2006) alebo MERS-CoV (2012). Súčasná pandémia celý vývoj len mimoriadne urýchlila.

Ohľadom pochybností o etickej stránke prípravy vakcín (možné využitie bunkových línií odobratých z potratených plodov v 60-tych až 80-tych rokoch minulého storočia) môžeme povedať, že podľa dostupných informácií spoločnosti Pfizer/BioNTech a Moderna pri výrobe vakcín nepoužili spomínané bunkové línie.

Preto považujeme za správne dať sa dobrovoľne zaočkovať, aby sme chránili seba, svojich blízkych, ktorých poznáme, a s ktorými sa stretávame, ale aj tých, ktorých síce nepoznáme, ale naša zaočkovanosť bude chrániť aj ich. Od nášho zaočkovania zá-

visí totiž nielen moje zdravie, ale aj zdravie a životy iných ľudí. V tejto súvislosti veľmi poučnou kapitolou z histórie je dobrodenie, ktoré celej populácii prinieslo očkovanie proti TBC, pravým kiahňam, záškrtu, čiernemu kašľu, tetanu, detskej obrne a ďalším. Vďaka nim sa o. i. radikálne znížila úmrtnosť detí v ranom veku.

Ako kresťania však vidíme jeden dobrý dôvod, prečo napriek rozhodnutiu dať sa zaočkovať, môžu niektorí z nás so zaočkovaním vedome počkať: Aby druhí boli zaočkovaní skôr. Nie kvôli tomu, aby som sa ja presvedčil, či je vakcína naozaj účinná a nemá vedľajšie účinky, ale preto, že iní sú ohrozenejší ako ja/my. Aj v tomto môžeme, predovšetkým na našej lokálnej/národnej úrovni, prejaviť svoju štedrosť voči tým, ktorí vakcínu potrebujú prednostne, lebo sú najviac ohrození, alebo na ich prítomnosti v infraštruktúre spoločnosti závisí dobro nás všetkých. Modlime sa za ľudí, ktorí majú organizovať a zabezpečiť očkovanie, aby túto mimoriadnu logistickú operáciu dobre zvládli; za ľudí, ktorí sa boja aj vírusu aj očkovania, aby dokázali dôverovať vedcom aj lekárom; za tých, ktorí šíria nepravdy a klamstvá o víruse a očkovaní, aby nenarobili veľa škody a zmenili svoj postoj; za obnovu fungovania spoločnosti v týchto ťažkých časoch aj – ako s nádejou očakávame – v postcovidových. ■

TROLEJBUS BRATISLAVA

TOMÁŠ KOMRSKA

VARIÁCIE NA TÉMU: OČKOVANIE – ČIPOVANIE

Variácia prvá: Idem sa očkovať

Slovenský národ má rád povery a aktuálne konšpirácie.

Neviem, prečo vzniká jedno, ani ako vzniká druhé, ale v každom prípade sme v tomto rekordmani.

Stretol som sa s kamarátom, ktorý ma s pohľadom človeka, ktorý vie viac, priklincoval otázkou: „Dáš sa zaočkovať?“ A pokračoval tónom, ktorý pripúšťal len jednu odpoveď: „Chceš mať v sebe čip? Ty čítaš tú Bibliu, a tam sa píše o čísle šelmy, a to je presne to – dajú ti čip a už ťa majú!!!“

„Počúvaj, kamoško, a ty vieš, že ty si sa už najmenej trikrát dal dobrovoľne začipovať?“

„Ja?! Neexistuje, ja som čistý ako ľalia, a aj takým zostanem!“

„Tak po prvé, máš telefón a v ňom je SIM-karta, teda čip a správca telefónnej spoločnosti vie o tebe viac, ako by si si želal. Používaš Google, a tak správca tohto vyhľadávača tiež vie všeličo o tebe a ešte aj vie, kde sa pohybuješ. No a si na Facebooku, a tento správca si obzvlášť zgustne na tvojich akože utajených konverzáciách. Nehovoriac o tom, že cez prednú kameru si ťa všetci traja môžu pozeráť koľko len chcú. Tak načo by ťa niekto ešte čipoval?“ Ticho.

Zaskočený kamarát to skúša znovu, ale už s iným tónom: „Tak, dáš sa zaočkovať, či nie?“

„To, či sa dám zaočkovať, budem riešiť s mojim obvodným lekárom, a nie na konšpiračných weboch. Lekár zváži môj zdravotný stav a vhodnosť prípadnej vakcinácie. Pretože ak máš na niečo alergiu, alebo máš v tele aktuálny zápal, tak to sú dôvody na odmietnutie očkovania – zaočkovanie by vtedy mohlo mať nežiaduce účinky.“

Zaskočený konšpirátorík si prezerá svoj telefón a skúša, ako by sa dala prelepiť predná kamera, aby sa na neho nikto nepozeral.

Čiže, ak čítať Bibliu, tak s cieľom hľadať múdrosť a Boží zámer, a nie z kontextu vytrhnuté pikošky, ktoré sa mi aktuálne hodia do mojich odhaľovaní tajných dohôd.

„Vieš“, hovorím vyjavenému kamarátovi, naštrbenému konšpirátorovi: „V tej Biblii sa napríklad píše, že: *Nenazývajte sprisahaním všetko, čo tento ľud nazýva sprisahaním a čoho sa bojí, vy sa nebojte ani sa nestrachujte! Hospodina zástupcov pokladajte za svätého, jeho sa bojte a pred ním sa strachujte!* (Iz 8, 12–13) A ešte sa tam píše aj toto: *Čoho sa bezbožný bojí, to naň príde, čo si spravodliví žiadajú, to dostanú.* (Prísľ 10, 24)

Čiže – skôr zvažuj, čo čítaš a aký si – si myslím, lebo som sa dočítal.

Ak nabudúce pôjdete autom s poverčivým človekom a cez cestu vám prebehne čierna mačka, môže sa stať, že skríkne: „Vidíš tú čiernu mačku? Vieš, čo to znamená?“

S pokojom Angličana môžete znalecky odpovedať: „Viem, to znamená, že niekam ide.“

Variácia druhá – chcem čip

Udivuje ma, čo všetko sú ľudia schopní vymyslieť, „vyčítať“ k dnešnej pandemickej situácii hoci aj z Biblie.

To, že by niektoré rozhodnutia aj našej vlády mohli byť iné, teraz odložme nabok.

Isté však je, že vidieť v očkovaní to, čím očkovanie nie je, je mylné zavádzanie a mrhanie časom.

Ak pre očkovanie, „čipovanie“, používajú niektorí text zo Zjavenia Jána : *A pôsobí, že všetci – malí i veľkí, bohatí i chudobní, slobodní i otroci – dostanú znak na pravú ruku alebo na čelo, aby nemohol kupovať ani predávať nikto, kto nemá ako znak meno šelmy alebo číslo jej mena* (Zj13, 16–17) – tak nemôžem súhlasiť!!!

Keď Izraelci dostali aj pre nás všeobecne známe Desatoro a ďalšie právne predpisy, dostali odporúčanie: *Priviaž si ich ako znamenie na ruku, nech sú ako znaky medzi tvojimi očami* (5M 6,8).

Tieto nariadenia boli a sú o spravodlivosti, láskavosti a trpezlivosti. Znamením na ruke si mám pripomenúť, či to, čo idem urobiť, je v duchu, (stručne) Desatora. Znamením na čele si mám pripomínať, či to, o čom a ako rozmyšľam, je v duchu (opäť stručne) Desatora.

Pretože – ak robím pre svoj zisk, na úkor iného, hoci aj predbiehaním sa v rade, či podplácaním lekára či úradníka, dávam si znamenie šelmy (človeka) na svoju ruku s ospravedlnením: „veď to je normálne, všetci to tak robia, (aby mohli kupovať a predávať)“.

Ak rozmyšľam, ako sa zbaviť núdzneho namiesto toho, ako mu pomôcť, dávam si znamenie človeka s myšlienkou: nezaujímaš ma, sám si za to môžeš, mám dosť svojich starostí.

Ak nechám dieťa do megafónu kričať výzvu na smrť premiéra, ktorého v niektorých bodoch skutočne ani ja nemusím, dávam dieťaťu na ruku aj hlavu znak šelmy – „veď aj ostatní tak rozmyšľajú.“

Mojou zodpovednosťou je rozmyšľať a konať v zmysle spravodlivosti, lásky a trpezlivosti a žiť tak, aby som dnes mohol so zmiereným svedomím zomrieť. Pretože pokánie, dávanie svojej viny do poriadku, či hojné odpúšťanie iným sú základné ingrediencie oleja pre oheň v mojej lampe.

Dúfam, že súdruhovia z Číny už čoskoro dodajú na trh čip do nosa či pod kožu, nech už nemusím v komunikácii s inštitúciami, či pri platení, loviť v pamäti heslá. Nech mi čip pri stretnutí so známym našepká, ako sa ten človek vlastne volá, pretože som jeho meno zabudol. (Našepkávač na zlo zvláda našepkavanie aj bez čipu.) A hlavne, hlavne nech mi implantát pripomína, kedy má manželka narodeniny – pretože, ako hovorí Werich: „Nemám čas si pamätať, pretože musím rozmyšľať.“

Ale mať na pamäti Božie, veľmi humánne nariadenia, si chcem pripomínať každý deň. Pretože ľudské prekrúčky sa veľmi rýchlo dostanú pod kožu a môžu ma smrteľne očipovať. A potom takýto znak: „to je náš človek“ umožňuje označenému nevidane kupovať a predávať – ale len do času. Takáto zvrhlosť správa ľudstvo v rôznych formách od nepamäti.

Si myslím. ■

Z ROKOVANIA RCB JANUÁR 2021

Porada Rady Cirkvi bratskej bola 12. 1. 2021 formou zoom videokonferencie.

Rada rozhodla:

O predĺžení pracovného pomeru vikára José Calvo Aguilara (zbor v Žiline) na dobu určitú do 31. 1. 2022.

O posunutí termínu konania výročnej Konferencie na 18.–19. 6. 2021 v Hermanovciach. Pokiaľ epidemiologická situácia neumožní konanie dvojdennej konferencie, uskutoční sa Konferencia v jednodňovom formáte a na inom mieste.

Rada zoberala na vedomie:

Výročia zborov v roku 2021:

- 1. 1. 1971, 50 rokov vzniku zboru v Bardejove;
- 27. 1. 1991, 30 rokov vzniku zboru v Žiline;
- 1. 9. 2001, 20 rokov vzniku zboru v Kalinove;
- 6. 12. 1981, 40 rokov od otvorenia modlitebne v Prešove;

Analýzu účelových zariadení cirkví, ktorú vypracoval Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti pri ministerstve vnútra.

Návrhy z Komisie pre Poriadok pre Konferenciu 2021.

Rozhodnutie kazateľa Martina Jurču, že chce odísť z kazateľskej služby po dovŕšení nároku na dôchodok v roku 2022.

Finančnú správu Fondu Nové zbory za rok 2020. **Predbežné výsledky** hospodárenia za rok 2020 a informáciu o príspevku štátu pre Cirkvi bratské na rok 2021, ktorý je zvýšený o 234 eur oproti roku 2020.

Ďalej Rada:

Schválila úpravu smernice č. 17 – Mzdový poriadok; zapracovala do nej už skôr prijaté súvisiace rozhodnutia a určila minimálnu výšku príspevku zboru pre administrátora.

Predkladá zborom a Konferencii na diskusiu pilotný návrh mzdového predpisu vrátane záväznej tabuľky základných plátov. Tento materiál nadväzuje na konferenčné uznesenie z roku 2020 o spôsobe rozdeľovania príspevku štátu. Výhladovo by sa o definitívnom návrhu mohlo rokovať na Konferencii 2022 a v prípade schválenia by začal platiť od 1. 1. 2023.

Odporúča staršovstvám, aby v prípade, že protipandemické opatrenia neumožnia konanie výročných členských zhromaždení do konca marca 2021, sa tieto konali najneskôr do 31. 5. 2021. ■

Spracované z podkladov RCB.

NIET DOBREJ CESTY

BOHUSLAV PIÁTKO
(šéfredaktor)

Tieto knihy som čítal kedysi dávno. Už si nepamätám podrobne dej a konkrétne príbehy. No doteraz mám v pamäti obraz úžasnej sily a nekompromisnosti severskej prírody, uprostred ktorej žijú drsní a ako príroda nekompromisní ľudia. Kde za najmenšiu chybu sa platí životom. Zostávajú len „večne spievajúce lesy“, tie zostávajú, aj keď z nich „zafúka smrť“.

V severských horách románu medveď zabije nepozorného člena rodu, prelomený ľad na slabo zamrznutom jazere, alebo víchrica zoberú ďalších pár životov nepozorných ľudí. Na nás už vyše roka zo „smrtnej hory fúka“ Covid, ktorý si zobral už viac ako 2 a pol milióna ľudí na celom svete. U nás (v čase písania tejto úvahy) cca 6 tisíc.

Keď sa pozriete do akejkoľvek literatúry opisujúcej morové nákazy v stredoveku, dočítate sa o zamurovaných bránach v hradbách miest, kde vypukla nákaza, o doskami obitých vchodoch a oknách na domoch, v ktorých žijú nakazení, o maskách namočených v octe na tvárach ľudí, čo udržiavajú v takýchto mestách život, o totálnej izolácii tých, čo sa dostali z morom zasiahnutých miest do prostredia, ktoré nákaza ešte nezasiahla... Nehovorím, že sa máme vrátiť k stredovekým, pre nás až drastickým, metódam ochrany, ale ľudia by sa z histórie poučiť mali. Veď preto sme na vyššom stupni vývoja ako boli stredovekí ľudia. V týchto časoch sa mi však zdá, že nie na vyššom, ale iba na inom stupni, ktorý nie je ani paralelný s tým stredovekým. Nieže vyš-

Možno vám tento titulok pripomína názov posledného dielu trilógie nórskeho spisovateľa T. Gubranssona *Niet inej cesty*. Predchádzajú jej diely *Večne spievajú lesy* a *Zo smrtnej hory fúka*.

Neviem, prečo som si spomenul na túto výnimočnú ságu jedného rodu, žijúceho kdesi na drsnom severe Nórska. Sága, v ktorej sa stretávajú „dva rozdielne svety, odlišne hodnoty, vzájomne predsudky a strety týchto dvoch svetov. Rovnako ako my prežívali aj oni krízy, smútky, úzkosti a ocitali sa v existenciálnych situáciách. Tvárou v tvar životu, láske a smrti.“ V trilógii sa napokon viera v Boha stáva jedinou cestou k žitiu a prežitiu.

šim. Všetci vieme, že izolácia je dnes zrejme istejšia cesta ochrany pred Covidom, ako vakcinácia. A predsa väčšina odmieta tú prvú a mnohí aj tú druhú, ktorú ponúka veda na súčasnom vrchole vývojovej špirály. A ak sa mám oprieť o Gulbranssenovu jedinou cestu, ktorú po skúsenostiach našli jeho hrdinovia, tak mám pocit, že ju ani nehľadáme. Gulbranssenov Dag ju našiel vo viere v Boha. Pochopil, že niet inej cesty. Nehovorím, že všetci ľudia si v kríze nájdu cestu k Bohu, ale aj bez Boha existuje disciplína a zodpovednosť. Avšak vo svete, v ktorom jedinou cestou sú peniaze a tzv. sloboda, ochrana života nemá prioritu. Keď vláda pred rokom zamkla hranice i ekonomiku, boli sme jednou z najúspešnejších krajín v boji s Covidom. No bolo zle. Vláda povolila – je zle. Boli zatvorené školy – bolo zle. Sú otvorené školy – je zle. Už nie my sa zatvárame pred svetom, svet sa zatvára pred nami. A stále tvrdíme, že treba život odomknúť – otvoríť obchody, fitneská, lyžiarske strediská, divadlá i kiná... Svet peňazí zakrytý rúškom „slobody“ nepozná inej cesty. A že ľudia zomierajú? – Veď nezamestnaných je dosť... Možno mi to mnohí budú zazlievať, ale uvažujem o výhodách totality. Keď demokracia a biznis nevedia nájsť dobrú cestu, ako chrániť životy, tak niet inej cesty, ako tá, že prideme na čas o nepodstatnú časť slobody a ziskov. Posledné správy z 1,5-miliardovej Číny hovoria o 127 nakazených za deň. Na 5-miliónovom Slovensku takmer toľko ľudí denne zomiera. ■

KRÍŽOVKA

„V plnohodnotnom vzťahu začne človek pozeráť na svet očami...“ Javier Moro

Autor: Peter Kailing		Vápenc. hornina	Vrkoč (čes.)	Osobné zámeno	TAJNIČKA	POMÔCKY Pagoda, Cirok, Go, Anta	Pes (detsky)	Mäkký ťažký kov	Úžitková obilnina
	Kyslá tekutina				•	Hoci (básn.)			
	Zväzok slamy					Predložka (v)			
Protirečili					•				
Znevažuj				Telefonát	•				
				Vymedzený čas					
Koncovka zdrobnenín			Predložka		•	Vajce (lat.)			
			Japon. národ. hra			Bočná stena			
Orientálny chrám					•		Hej (z. angl.)		
							Auton. oblasť (skr.)		
	Prelomy	Ochrnutie, choroba			•			Horský potok	Maďar. ženské meno
		Liečivý obklad							
Zbierka zákonov (skr.)			Tvorcovia, pôvodcovia		•				
			Milovanie						
Prelamuj				Zn. hektára	•		49. rím.		
				Táto			Pohreb. hostina		
Poobíjané					•	Kde			
						450. rím.			
Hlavička					•				
Africký slon				Nemecko- poľsko- čes. rieka	•				

Tajnička krížovky z RELAXU Dialóg č. 1/2021.

Čím viac sa zriekaš seba samého, tým väčšia a úprimnejšia JE TVOJA LÁSKA.

Vyriešenú tajničku krížovky z tohto čísla posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy:

svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHOR do 29. 2. 2021. Nezabudnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).

Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentačnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava.

Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 3/2021. **Stranu pripravil Peter Kailing**

Podobenstvo o hodnote Božieho kráľovstva

Autor: Tomáš Syrový, 8. X, CZŠ Narnia Pezinok

